

Orosházi **HARANGSZÓ**

VII. évfolyam 1. szám · 2000. március 15.

Dr. Lipp László: Megújulás kellene

Jézus, korának mindennapi életéből vett példákkal érzékelteti,
hogy tanítása a régi keretben nem kezelhető.

A régi ruha új foltja tovább szakítja a régi göncöt,
valamint az új bor kiszakítja a régi tömlőt. (Mk 2,22)

Jézus követése nem lehetséges a szív megújulása nélkül.

Jól látjuk, hogy a társadalmi változások is megtorpannak,
ha meg lehet bújni a törvéncsarnokban,
hisz mindig akad egy-két olyan oszlop,
aminek oltalma alatt a régi farizeusok mindent átmenthetnek.
Aki eddig a tőkét dönthette, mert az a másé volt, attól naivitás
feltételezni, hogy ezután a jó gazda gondosságával kezelje a közöst.
Aki hitelbe felvette és felélte a jövő generáció vagyonát,
attól aligha lehet elvárni felelősségteljes döntést a jelenben.

Ha a társadalmi változás is csak őszinte megújulással lehetséges,
mennyivel inkább szükséges a KRISZTUSKÖVETŐKNEK a lélek újjászületése.
Ameddig a család kincsét önfeledten beolvasztjuk az aranybika bálványába,
és azt kiáltjuk, ez a TE ÉLETEDBEN A LEGFONTOSABB, addig még
a kőtáblák tiszteletét sem lehet elvárni, nemhogy a másokért hozott áldozatot.

Akik a családi életre próbaházassággal készülnek, s egyszerűen csak
összebútoroznak, azoknak sajnos esélyük van arra, hogy próbababák
maradjanak, és sose fogják fel a szentség lényegét.

Akiket az Istenhez a félelem görcse, s a látszat törvénye vezet,
azok sose értik meg Isten Fiának szabadságát. Krisztus örömhírét
anyagiaságtól megromcsolt, elvtelenségtől meggyengült szívvel nem
lehet befogadni. Krisztust csak Szeretetében újjászületett Lélekkel követhetjük.
ILYENKOR MÉG LEHETETLEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT IS BIZAKODVA tudunk élni.

Húsvét felé

Krisztus feltámadásának tanúi

Pál apostol a Korinthusiaknak írott első számú levelének 15. fejezetében azt írja, hogy a halálból feltámadt Krisztus „megjelent Kéfásnak, majd a Tizenkettőnek, azután több mint Ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek...” Ez azt jelenti, hogy a Feltámadottnak vannak tanúi. Amikor Pál írta ezt a levelét és ebben a feltámadásról szóló bizonyoságtételét, akkor még ott voltak azok a tanúk is az Ötszázból, akik szavahihetően mondhatták el fel-emelő élményüket.

Ebben a húsvéti elmélkedésben idézzünk meg más tanúkat is, akik másként, de mégis az élő Jézus Krisztusról – tehát a Feltámadotról – adtak tanúságot a maguk módján. Költőket idézünk meg tanúként, miképpen szóltak verseikben, és járulhatnak így hozzá, hogy meggyőzzék a hitetlen szívűeket. Igaz, akarata ellenére senkit sem lehet meggyőzni. De azért szó-laljanak meg a tanúk.

Elsőként idézzük fel Zrínyi Miklós alakját (1620–1664), akinek híres a vitéz-sége, s kevesen tudják, hogy nagyon mély hitű vitéz volt. Azt is nagyon jól látta: Isten bünteti a magyart a hitetlensége miatt, ezért is született meg benne a nagy döntés, hogy mártírhalált hal nemzetéért. Megható példájának hitetlen korunkig ható kisugárzása kell, hogy legyen. Igazi próbás időben írta a „Feszületre” című himnusszerű versét, amely éppen a nagy-pénteki és a húsvéti eseményeket fogalmazza meg, hogy így tegyen bizonyoságot élő hitéről:

„Virágozott tested is halálos sebektől,
Ázott a szemed is igen bőv könnyektől
Szájad megkeserült az mérges ecettől,
Bajt vittál, harcoltál halállal vitézül.

Vitézek Istene, te függsz az körösztfán,
Ki győzedelmes vagy, s ezer sereged van.

Azért, hogy poklokban, láttad, merültünk
volna,

Azért, hogy mi lölkünk örökségre megholt,
Szállottál le égből, az hun lakásod volt.
Függöttél körösztfán, az kin tested
megholt.”

Komoly bizonyoságtétel az is, amikor Izsák nevű kisfia meghalt, és akkor „Elégia” címmel tett bizonyoságot gyászban is gyermeked hitéről. Így, hit által talált békeséget: hit a feltámadásban, az örök életben:

„... Parádicsom kertiben kis virág Izsák,
Tavasszal ugyanis virágot plántálják,
Ütet is most ültetik kisdéd anygalkák.”

Csokonai Vitéz Mihály (1773–1805) nagyszerű verse sem közismert, általában nem ezt a dimenziót szokás kiemelni életművéből, de most nekünk itt ő mégis filozofikus tanúja az örök életnek és a feltámadásnak. Shakespeare Hamletje nyomán teszi fel a nagy kérdést a „Lélek halhatatlansága” című versébe és töprengve jut el a szilárd hitig:

„Lenni? vagy nem lenni? kérdések kérdése!
Melynek nehéz, kétéss, szép a megfejtése.
Nagy kérdés, amelyet, ha mélyen vizsgálók,
Még több mélységeknél mélyére találók.

S mikor a mozgó sárt az égig emelem,
Az isteni lángot egy porba nem lelem.
Csillagok közt hordnak aetheri szárnyaim,
De a sír partjára húznak ön-lábaim.
Az ég s föld között függök utoljára

Ha most vagyok, látom, mindég is kell
lennem:
S ha nem lézlek, csapás volt az élet bennem.
És ha el kell múlnom, mi szükség volt élni,
Egy elveszendőnek miért kell remélni?

Nem halatsz hát te meg, óh nemes valóság”

És végül így zárja le vallomását:

„Emberek jó Atyja! tudjuk valójába,
Hogy egész mivoltunk por s árnyék magába,
És amit adtál is, azt sem érdemeljük;
Úgy van! hatalmadat rettegve tiszteljük.”

Ha nem is idézzük az egész verset, de felhívjuk mindenki figyelmét Vajda János „Őszi tájék” című drámai erejű költeményére. Elsiratja benne az egész elmúlást, amely a természetet áthatja, és ami az embert is lelkileg leterheli, és nagyon szépen fejezi be a versét:

„Az égen a felhő egymást üzi-hajtja,
Lemegy a nap. A nyáj hazatér,
Távolban vész el halk, méla kolompja.
Kiált a kuvoik, száll a denevér.
– Majd kigyul a csillag, kisüt a hold.
S ott a keresztfán suttogja a szél:
Kinyílik a rózsa, kihajt a levél.”

Vajda János nagyon finom jelképpel érzékelteti a feltámadás csodáját. Csillag, hold, suttogó szél, és az új élet hírnöke: a

tavaszbredése. Ha az öntudatlan természet új életre ébred, mennyivel inkább döntő lelki várakozás, hogy ne a halál kárhozott fiai legyünk.

Nagyon sok költőt, művészt idézhetnénk még tanúként, de a hely szűke önmérsékletet parancsol. Érdekes, hogy olyan költők is bizonyoságot tesznek az örök élet utáni vágyukról, akiknél ilyenmire nem is számíthatnánk. Különösen is Kosztolányi Dezső erre az egyik példa, aki a „Hajnali részegség” című versében ámul el Istennek azon a csodáján, ami az örök életre vonatkozik.

Tanúként idézhetjük meg továbbá Gárdonyi Gézát, Arany Jánost, Madách Imrét, de Ady Endrét, Babits Mihályt, Tóth Árpádot, Juhász Gyulát, sőt József Attilát, Radnóti Miklóst, és még sokan másokat.

Művészek között is különös a színművész, és közöttük nagy névnek számít mind a mai napig Jávor Pál neve, aki a II. világháború előtti évek színházi és filmszínházi világának kiemelkedő alakja. Jávor Pál egy különös végrendeletet hagyott hátra: „Nagyon kérem, halálom után a szószékről hirdessék művészársaimnak, volt kedves közönségemnek, és minden magyar testvéremnek, hogy egyedül Krisztust követve érdemes élni! Ez az egyedüli, igazi érték, ami odaát az örökkévalóságban, Isten színe előtt is megmarad. Mert van örökkévalóság! Van örök élet! Van lélek!” Csodálatos végrendelet.

Húsvét felé... készülünk a feltámadás ajándékának ünneplésére. Idén is hangsúlyozni szeretnénk, hogy hatalmas érveink vannak azért, hogy Jézus Krisztus feltámadásának történetisége, igazsága mellett, másrészt a mi feltámadásunk, örök életünk mellett. Sokszor idézettek közül csak a megmaradás fizikai törvényszerűségét idézem ide: Isten úgy teremtette ezt a világot, hogy semmi sem vész el, csak átalakul. Soha, de soha nem következhet be leltárhány a világban! Semmi sem vész el, csak átalakul! A mi életünk sem tud semmivé válni! Átalakul! Vagy kárhozatra alakul, vagy üdvösségre!

Méltatlan az emberhez és megalázó a semmiben hinni! Máskor is leírtuk már, hogy az igazi szeretet nem tűri el, nem fogadja el, nem viseli el a szeretett hozzátartozó megsemmisülését a halálban. Vagy ha elfogadja, akkor nem volt igazi szeretet. Ha igazán szeretek valakit, akkor a lelkem követeli az életét még a halála

Folytatás a 3. oldalon

Mi várjuk az Úr Jézust: mikor jön?

Jézus tanítványai ezzel a kérdéssel fordulnak a Mesterhez, Máté evangéliumának 24. fejezetében: „Mondd meg nekünk [...] mi lesz a jele a te eljövetelednek és a világ végének?” Bennünk is élő valóság ez a kérdés ma, a 2000. évben, fokozott mértékben és jogosan. Krisztus, a világ Messiása nem hagyta válasz nélkül tanítványai óhaját. Máté, Márk és Lukács evangéliumában – mindenki számára érthető módon – az alábbi öt figyelemre-méltó jelről beszél.

1. „Sok hamis próféta támad, és sokakat megtévesztenek.” (Mt 24,11) Kik a hamis próféták és kik a megtévesztettek? A második világháború után Szegeden valaki egy „hamis” kereskedőtől nagyobb mennyiségű aranyat vett. Később ezt egy aranyművesnél megvizsgálta. Kiderült, hogy az egész „drága kincs” nem más, mint aranyozott, értéktelen fém. A hamis próféták látszatra ragyogó jövődőt, örökérvényű megoldást kínálnak az emberiség problémáinak megoldására. Jézus szavaival „sokakat megtévesztenek”.

Kik a megtévesztettek? A jó reménységgel szembesült jövődőre vágyók azon sokasága, akik nem veszik a fáradságot ahhoz, hogy megvizsgálják, megismerjék a „hamis próféták” igazi, sokszor önző, gonosz szándékait. Ezt a sokaságot többen így jellemzik: „vakonhívók”.

2. „... nagy nyomorúság lesz...” (Mt 24,21) Legtöbbször a „nyomorúság” fogalmát az általános szociális helyzettel kapcsolják össze. Pedig ez a fogalom ennél sokkal szélesebb skálájú. Benne van sok százmillió éhező, lakás- és munkanélküli, sok millió 10 év alatti kizsákmányolt, kiskorú rabszolgamunkás. A „nagy nyomorúsághoz” hozzátartozik: „... a szeretet sokakban meghidegül.” Világjelenség – nemcsak a politikusok között – a gyűlölködés, s az erőszakos terrorcselekmény, a szűnni nem akaró háborúk sora népek,

fajok között. „Nyomorúság” az ártatlan milliók megsemmisítése is. „Nyomorúság” a Szentlélek nélküli ember zavartottsága: kinek, minek higgyen? Emberi, modern technika tudományarábízta magát? Esetleg az asztrológia alapján csinált horoszkópot, az egyes pszichológiai irányzatokat, vagy éppen a vallási köntösben megjelenő nyugati, illetve keleti ideológiát fogadja el élete vezetőjéül? „Nagy nyomorúság”, amikor nem tudom, kiből bízhatom. Hiába az emberiség húszszázalékának anyagi jóléte, amikor éppen ebben a csoportban legtöbb a felbomló család, itt a legnagyobb az élet- és vagyonbizonytalanság. Ezen az „örzökvédők” hada sem enyhít. Az egyén „lelki nagy nyomorúságát” nem oldották meg sem az egyes személyek, sem a világ hatalmasai között létrejött írásos egyezségkötések. A „nagy nyomorúság” akkor igazán fájó és nagy, amikor engem is ér. Nézz magadba, Testvér! Közel vagy ehhez, vagy éppen benne vagy ebben a „nagy nyomorúságban”?

3. „... az eget tartóerői megrendülnek” (Mt 24,29), más szóval rendkívüli természeti jelenségek lesznek. Itt fel kellene sorolnom az utóbbi harminc év természeti katasztrófáit, és azok következményeit. Ezt helyettem mások már megtették – sokkötetnyi ilyen tartalmú könyv megjelentetésével. A televízió reklámműsora külön kínálja azt a videokazettát, melyen a földrengések, tűzvészek, árvizek és más természeti katasztrófák eseményei láthatók. Nincs a világon olyan hatalom, amely ezeket képes volna megállítani (pl. a törökországi földrengés). Ezek Jézus világvége felé figyelmeztető szavai: „... az eget tartóerői megrendülnek”, „... a tenger zúgása és háborgása miatt kétségbeesnek a népek...”, „Az emberek megdermednek afélelemtől...” (Lk 21,25,26)

4. „Isten országának ezt az evangéliumát pedig hirdetik majd az egész világon...” (Mt 24,14) A 2000. évre megvalósult Jézus kijelentése. Isten – az emberi bölcsesség révén – megadta a rádiót, a tévét, az internetet, a hírek műholdas közvetítését stb. Ahhoz, hogy halljak Jézus Krisztus értem hozott áldozatáról, Isten emberek iránti végtelen szeretetéről, nem kell elzarándokolnom Jeruzsálembé, a Golgota-hegyére. Csak be kell kapcsolnom a rádiót, a televíziót, olvasnom kell a Missziói Magazint, vagy egyéb egyházi kiadványt, újságot, a sokszáz, ezer nyelvre lefordított Isten Igéjét, a Bibliát, és átélhetem a valóságot: Isten országának evangéliumát ma az egész világon hirdetik.

5. Máté, Márk és Lukács evangéliuma Jézus visszajövetelére „utolsó jelként” utal, hogy Isten a választott népet (Izraelt) összegyűjti az ígért földjére: „... összegyűjti választottait a világ négy tájáról...” (Mk 13,27). Ez a ma élő nemzedék szemeláttára megtörtént. Hatalmas nemzetek, gyilkos ideológiák Isten végzését meg nem állíthatták.

Isten Fia, a mi Urunk, Jézus Krisztus, akit nem tarthatott fogva még a halál hatalma sem, akiben „hamisság és bűn” nem volt, ezt az üzenetet hagyta tanítványaira: „... vegyétek észre, hogy közel van ő, az ajtó előtt.” (Mt 24,33). „Vigyázatokat magatokra, nehogy szívetek elnehezdedjék mámortól, [...] vagy a megélhetés gondjaitól...” „Legyetek tehát éberek és szüntelen könyörögjétek, hogy [...] megállhassatok az Emberfia előtt.” (Lk 21,34,36)

Időszámításunk 2000. évében Jézus minden jövődölése beteljesedett:

„Vigyázatokat tehát, mert nem tudjátok, hogy melyik órában jön el a ti Uratok!” (Mt 24,42)

Folytatás a 2. oldalról:

után is. Ha bele tudok abba törődni, hogy az, akit szerettem, csupán semmivé válik, legfeljebb a talaj termőképességét fokozza, akkor nem volt igazi, teljes a szeretetem. Hanem akkor csorbultam emberségemben.

A semmit hirdetni, a semmire rábeszélni tudatlan embereket, rendkívül gonosz tevékenység. Isten irgalmazzon nekünk! Nehogy abba a rettenetes és démoni tévhitbe essünk, ami nullává, semmivé teszi az ember valóságát.

A Feltámadott Jézus Krisztus hív: Kövessetek engem! Én vagyok a feltámadás és az élet! A feltámadásnak vannak tanúi! Korábban is írtunk már a reanimációs kutatásokról, hogy igen sokan vannak olyanok, akiket a klinikai halál állapotából hoztak vissza (ezt nevezik reanimációnak, azaz újraélesztésnek), és megdöbbenő élményekről számoltak be. Mivel több mint 20 éve foglalkozom ezzel a témával, és sokszor szólok is róla, ezért erre most nem térek ki, de bármikor szívesen elbeszélgetek erről a tanúról, a reanimációs kutatásról.

A legfontosabb azonban: meghallani az Úr Jézus hívó szavát! Mert bűneink bocsánatát kínálva örök életre, üdvösségre hív minket!

A Schmalkaldeni Cikkek (Articuli Smalcaldici)

Jézus Krisztus mondja: „Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt.” (Mt 10,32)

Sorozatunk előző részeiben a legismertebb hitvallásokkal ismerkedtünk meg. Volt szó az istentiszteleti használatban lévő Apostoli és Nicaei hitvallásról, a jól ismert Kis Kátéről és terjedelmesebb párjáról, a Nagy Kátéről. Természetesen tárgyaltuk az Ágostai hitvallás jellegzetességeit is, melynek szentírás-értelmezéséhez evangélikusként híven ragaszkodunk.

A reformáció korának tudós emberei védelmükbe vették a tiszta tant, s temperamentumuktól függően fejezték ki írásban is meggyőződésüket. A sorozat következő bemutatásra váró darabja, a Schmalkaldeni Cikkek; szerzője Luther, s az Ágostai hitvallás Apológiája (Védőírata) után keletkezett.

Története

A rendek 1531. április 15-ig kaptak hadalékot, hogy a worms ediktumot betartsák (csupán emlékeztetőül: az ediktum többek között elrendelte a reformációi iratok megsemmisítését, Lutheren birodalmi átok ült). A hit ügye nem csupán lelki kérdés volt a reformátorok számára, ezért politikai és katonai szövetséget kötöttek ugyanez év március 23-án, Schmalkaldeni Szövetség néven. Céljuk egy zsinat összehívásának megszervezése volt. V. Károly császár nem akart beháborút, sem összetűzést, akkorra ugyanis már elég sok főnemes állt a protestánsok oldalára. Így békekötés következett 1532. július 23-án. Alig négy év múlva III. Gergely pápa összehívta a zsinatot Mantuába. Rövid hezitálás után úgy döntöttek az „újhitű” rendek, ha meghívást kaptak ők is, akkor képviseltetni kell magukat. Így Luther azt a feladatot kapta János Frigyes választófejedelemtől, készítsen el egy iratot, miben engedhetnek és miben nem. Kikötése az volt, hogy gyorsan és titokban dolgozzon. A következő év elején elkészültek a cikkek. A február eleji szövetségi ülésen a protestáns fejedelmek és professzorok között a titokban készült irat megítélése változó volt. Hesseni Fülöp elegendőnek tartotta a kész Ágostai hitvallást, Luther pedig érvelt mellette, hiszen betegségére való tekintettel ott hagyta a gyűlést. A fontosabb kérdések és

a szövetség erejéről folytatott beszélgetések elhomályosították a reformátor írását. Egy-két héttel később Bugenhagen egy társával megvizsgálta és rendben találta a cikkeket, így elfogadták és aláírták. A zsinat összehívása azonban még nem jelentett megvalósulást, csak 1545-ben ült össze Trentóban (Tridenti zsinat néven vált ismertté), de ide már nem invitálták a protestánsokat.

A Schmalkaldeni Cikkek (Articuli Smalcaldici) 1538-ban, német nyelven jelent meg aláírások nélkül, Martin Luther saját munkájaként és hitvallásaként. Hamar lefordították latinra is. 1543-ban még kétszer jelent meg, a XVI. század folyamán pedig 27 kiadást ért meg. Magyarul nyomtatásban 400 évvel a keletkezése után, 1937-ben adták ki.

Tartalma

Bevezetés és befejezés közé beekelődik a három témát felölelő főrész:

1. Amiben megegyezik a két oldal: a felső Istenről szóló fő tételek.
2. Amitől semmiképpen nem lehet eltérni: Jézus Krisztus szolgálatára és cselekedetére, vagyis a mi megváltásunkra vonatkozó tételek.
3. Tételek, amelyről elképzelhető a tárgyalás: pl. bűn, törvény, megtérés, keresztség, evangélium, gyónás.

Az irat végén Luther kifejti, hogy ezekhez a cikkekhez élete végéig ragaszkodni fog, s el nem tántorodik tőlük. Szenvedélyes hangú hitvallás ez, valahogy így is képzeljük a reformátort magunk elé: bizonyára nem várnánk tőle szelíd kifejezőmódot, a diplomácia és megfontoltság inkább Philipp Melancthon személyjegyéi.

Az események, évszázadok távolából, ökumenikus közeledések tudatában, és örömeivel, imaheti alkalmak tükrében, azok várakozásában és jó hangulata közepe talán úgy érezzük, idejémtúlt emlegetni hitvallásainkat. Eszünkbe jut az előző év reformációi ünnepe, a közvetítések Augsburgból. Vajon van-e értelme feleleveníteni a történelmi háttérrel és a hitviták hangulatát, amikor ilyen fontos hivatalos közeledésre is sor került?

Békében is tanítunk történelmet: emlékezünk dicsőséges virágkorra, avagy véres háborúkra, a helyes orvosláshoz nem csak gyógyítás, hanem megelőzés is hozzátartozik. A régi történetek miattunk kerültek feljegyzésre, hogy ne feledjük:

mit tettek az elődök, illetve hogyan apelláltak az Íráson tájékozódó lelkiismeret-re, mekkora áldozatot vállaltak a hamisítatlan evangéliumért. A reformátorok nem magukat helyezték előtérbe, hanem a Megváltót, s nem a maguk igazáért szálltak síkra, hanem a bűnököt megbocsátó Isten igéjéért.

Ez a szenvedélyes hangvételű lángoló szavú hitvallás figyelmezteti a keresztyéneket a múlt távolából: ne legyen megszokás hitünk, s ne asszimilálódjunk. Van, amiből nem engedhetünk, s amiért (Akiért) így lángolni érdemes: Krisztus Urunk az!

A Szent Koronáról

Szenvedélyes hazafiságtól fűtött levelet kaptunk hűségese olvasónktól, Dr. Buda István nyugdíjas orvostól. Kedves testvérünk tiszteletteljes rajongással emlékezik meg államalapító nagy királyunkról, Szent Istvánról és keresztyén államiságunk jelképéről, a Szent Koronáról:

„Ez a felbecsülhetetlen értékű ereklye jelképezi Magyarországot, függetlenül az államformától. A Szent Korona nevében uralkodtak a királyok, és csak az a király volt igazi, akit Szent István koronájával az ország első főpapa megkoronázott.”

Bár a Koronáról és annak keletkezéséről voltak – és vannak – eltérő vélemények, ezek a lényegét nem érintik:

„Az már a szaktudósok dolga, hogy Szent Istvánt valóban ezzel koronázták-e, mert mind az alsó pánt, a görög korona, mind a felső rész, a latin korona későbből való. Bár már megállapították, hogy a német-római császári koronán is hasonló zománcképek vannak, és az is azokban az időkben készült – ezek tudományos kérdések.”

Ünnepi gondolatait a millenniumi esztendő jelentőségéhez méltó jókívánsággal zárja: *„Kívánom minden hitestvérünknek, hogy becsüljük meg legnagyobb ezeréves kincsünket: a Szent Koronát!”*

Köszönjük, és szívből kívánjuk, így legyen!

FE

Isten keresése és a világ teremtése

A mikor ezen összeállítás megírását elhatároztam, az a cél vezetett, hogy támpontot adjak azoknak, akik valami oknál fogva kételkednek a Bibliában leírtakban. Akkor még nem gondoltam, hogy milyen nagy fába vágom a fejszemet. Lehet, hogy beleszorul a Isten létét bizonyítani akaró fejszém.

Amióta a gondolkodó ember él a Földön, érzi, hogy van Valaki, aki felette áll, aki teremtette őt és a mindenséget. Kezdetben különleges alakú tárgyak, sziklafokok, állatok, zivatar, villámlás stb. volt az elképzelt Isten, aki felettük, rajtuk kívül áll. Ennek az Istennek áldozatokat mutattak be, hogy megnyerjék kegyeit.

Nagy Sándor perzsa uralkodó, az akkor ismert legnagyobb hatalmasság is érezte, hogy van nálánál is hatalmasabb: az Isten. Ezért hívatta magához Diogenészt, a görög bölcset: mondja meg, kicsoda Isten? Diogenész egy nap gondolkodási időt kért a feleletre. Ennek lejártakor még két napot kért a gondolkodásra, majd újabb három napot. Végül ezt mondta: Uralkodóm, nem tudom megmondani, hogy kicsoda Isten, de biztosan van.

A múlt században Berzsenyi Dániel így tett tanúságot: „Isten, kit a bölcs lángeszze föl nem ér, csak titkon érző lelke óhajtván sejt. Léted világít, mint az égő Nap, de szemünk bele nem tekinthet”.

Nézzük a legutóbbi kiadású Akadémiai Lexikont, mit ír Istenről? Az Isten latinul Deus, héberül Jahve, németül Gott, angolul God, míg az indiánok Manitunak mondják. *Isten az, aki a különböző vallások megszemélyesített, elképzelt, természetfölötti létezője.* Az ateisták tagadják Isten létét.

Egy filozófus az ateistákról így nyilatkozott: „Az ateisták azt mondják, hogy a világ van, de aki azt teremtette, az nincs”.

Az ateisták vesszőparipaként legjobban a világ Bibliában leírt teremtését vetették célba, mint mesét, lehetetlen állítást. A következőkben a világ teremtésének ott leírt, valós voltát kívánom bizonyítani.

Az Isten minden korban, egyes kiválasztott egyének gondolatában nyilatkozott meg az embereknek. Ezek voltak a bölcsek, a próféták. Isten segítségével (sugallata) nélkül, hogy tudta volna a több ezer évvel ezelőtt élt ember (Mózes és a kumrániak) a Föld és az élet keletkezését olyan logikusan leírni a Bibliában, illetve a bőrtekerceken, amely elvileg megfelel a mai tudományos elképzelésnek is. Sajnos, a *Világ keletkezését a mai napig is csak feltételezésként tudjuk leírni.*

Természetesen Mózes I. könyvében, a Genezisben – amely az egyik ősi írásmű –,

nem lehetett a mai értelemben vett tudományos igényű leírást adni a teremtésről. Ennek a korértelmi színvonalának megfelelőnek kellett lennie. Képzelnék el, hogy az akkori időben biztosan megégették vagy megkövezték volna azt az egyént, aki azt állítja, hogy a Föld forog. Tudjuk, hogy még az 1600-as években is ezen állítása miatt üldözték Galileit. De még a múlt században is bolondnak tartották volna azt, aki azt mondja, hogy az ember repülni fog, vagy pláne, hogy a Holdra is eljut.

A Föld teremtése. Lássuk a Föld és a földi élet keletkezését a Biblia és a mai tudásunk szerint. A legrégebbi – és ma is elfogadható – elmélet a Föld keletkezésére Immanuel Kanttól (1755) származik. Szerinte valamennyi bolygó azonos eredetű. Ezt támasztják alá a meteoritok és a Holdról származó kőzetek elemzése is. A későbbi Hopwood angol és Jurjevics szovjet csillagászok elméletei nem állták meg a helyüket. Kant szerint mintegy 4600 millió évvel ezelőtt a világegyetemet egy nagy sebességgel, rendszertelenül mozgó, kavargó, izzó ködből és szilárd részecskékből álló tömeg alkotta. Az, hogy ez az „ősköd” hogyan, miből jött létre, sem az ateisták, sem a materialisták nem-hogy nem tudják, de nem is sejtik.

Azt mondják, hogy öröktől fogva van; de hogyan és ki által jött létre, arra nincsen feleletük. Erre csak a hívő ember tud válaszolni: Isten teremtette. Ezen ősköd elfogadásától kezdve, már „könnyű” a további alakulás, fejlődés magyarázata.

A mai csillagászati mérések szerint a csillagok közti térben ma is gáz- és porrészecskék vannak, gomolyognak. Az új csillagok, a csillagközi tér e részecskéiből, sűrűsödés (protocsillag) révén ma is keletkeznek. „Érdekes”, hogy a bolygóközi anyagokkal végzett vizsgálatok azt mutatták: ugyanazon természeti törvények érvényesek azokra is, mint a Földön észleltek. Így elfogadható Kant elmélete, hogy minden bolygó azonos eredetű.

Az ősköd úgy kavargott, mint ahogy a füst örvénylik, ha levegőáramlás (szél) éri. Laplace szerint a hűlés alatt, a kavargó mozgás, a sűrűbb részek alkotta képzeletbeli tengely körüli forgó mozgássá alakult. Ebből jött létre a körülöttünk lévő csillagvilág úgy, hogy ha két ködtömeg összeütközött, akkor sok, kisebb-nagyobb tömeg szakadt ki belőlük. A különvált ködtömeg már gyorsabban kihűlt, tovább tömörödött, sűrűsödött. E csillagvilág egyik tagja a mi Naprendszerünk is. Ezután a Napból szakadtak ki a mi bolygóink, így a Plútó, a Neptunusz, az Urá-

nusz, a Szaturnusz, a Jupiter, a Mars, a Vénusz, a Merkúr, azaz az „égbolt” és a Föld. Tulajdonképpen ez volt a Biblia szerinti teremtés első napja, melyet Mózes így írt le: „Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.” (1Móz 1,1) Ez a folyamat azonban nem egy nap alatt zajlott le, hanem sok millió évig tarthatott.

A Föld lassan hűlt, felszíne megszilárdult, de belseje még ma is izzón folyó láva, melyről a vulkánok tanúskodnak. A szilárd kéreg ekkor még olyan forró volt, hogy a ráhulló víz azonnal gőzzé lett. Ez a vízgőz, mint köd, felhő, olyan vastag volt, hogy rajta a Nap fénye nem tudott áthatolni: sötétség honolt a Földön. Amikor a felszín hőmérséklete már 100 °C alá süllyedt, lecsapódott a vízgőz és világos lett a Földön. A Biblia erről így ír: „És monda Isten: Legyen világosság; és lőn világosság” (1Móz 1,3) Ez a folyamat is sok millió évig tartott.

Ezután a földmozgások és vulkánok hatására az „egyenletes” felszín megszűnt, hegyek és völgyek keletkeztek. A vizek a mélyedésekben gyűltek össze és ebből lettek a tengerek, míg a magaslatokból a szárazföldek. A Bibliában ez így található: „Gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessék meg a száraz.” (1Móz 1,9)

A szárazföldek és tengerek kialakulását követően – mintegy 3400 millió évvel ezelőtt – kialakultak az egysejtűek, a növények és az állatok. Ez egyezik a bibliai teremtés sorrendjével, azaz előbb a növények lettek (1Móz 1,11) és csak ezután az állatok (1Móz 1,20). De megfelel az evolúció meglehetősen bonyolult, hosszan tartó sorrendjének is. E szerint az állatvilág először a vizekben jött létre, s csak hosszú átalakulás után „jött ki” a szárazföldre.

Végül, mintegy 30 millió évvel ezelőtt megjelent az ősember, amelyből az évmilliók során kifejlődött a mai ember.

Azt, hogy azok a fizikai és kémiai törvények, amelyek már akkor is megvoltak – és ma is érvényesek, azaz „öröktől fogva” vannak – ki és hogyan állította fel, csak a hívő ember próbálja tudni-hinni, vagyis, hogy azok Istentől vannak.

Előbbiekkal a világ keletkezésének csak a Bibliában leírt „hiteles” voltát tudtam igazolni, de Isten mibenlétét, kilétét meg sem közelítettem. Személye továbbra is megfoghatatlan marad, csak „tettein” keresztül érzékelhetjük. Ezen ne is csodálkozzunk, hiszen még az általunk látható, „kézzelfogható” életéről sem tudjuk, hogy mi? Ennek is csak a jelenségeit ismerjük, de erről majd legközelebb írok.

Nagy Ervin:

Igaz istentisztelet

„Ha nem jársz kedvteléseid után a nyugalom napján, az én szent napomon, ha a nyugalom napját gyönyörűségnek hívod, az ÚR szent napját dicsőségesnek, és azzal dicsőíted, hogy abba hagyod munkáidat, nem keresed kedvteléseidet, és nem tárgyalysz ügyeidről,

akkor gyönyörködni fogsz az ÚRban, én pedig a föld magaslatain foglak hordozni, és táplálalak ősidnek, Jákobnak örökségében. Az ÚR maga mondja ezt.”
(Ézs 58,13–14)

Érdemes Ézsaiásnak az egész 58. fejezetét elolvasni (sőt egy kicsit tovább is), és egy kicsit elmélkedni rajta. Egyrészt az igaz istentiszteletről, másrészt az emberek által kitalált, és általuk kényelmesnek érzett istentiszteletről. Ez utóbbiban a hiba csak az, hogy nem Istenre figyel, hanem a maga kedvtelését keresi, úgy tiszteli Istent, ahogyan maga jónak látja. Úgy, hogy közben nem akar az ÚRra figyelni.

Holott az istentisztelet lényege az, hogy Istent tiszteljük azzal, hogy megjelenünk előtte, hogy megszólítjuk, valamint hogy figyelünk rá, és engedelmessé válnak neki! Ha valaki kizárólag a maga módján tiszteli Istent, azt az embert nem tudom keresztyénnek nevezni, legföljebb vallásosnak. Mert Isten arra nézve is ad útmutatást, hogy mi módon tiszteljük Őt.

A nyugalom napja arra való, hogy megszenteljük. Talán a legtöbb ember által semmibe vett parancsolat a harmadik. Mert a megszentelés szóban a munka abba hagyásán túl nem csak a pihenés van benne. Hanem legfőképpen az Istenre figyelés. Tehát: egészen komolyan venni azt, hogy Isten akar valamit tanítani nekünk, nekem, neked. Mondani akar valamit, hogy azáltal megváltozzon az életünk. Egyenként és közösségekben is.

Ezzel szemben tartok tőle, hogy sokak számára a vasárnapi istentisztelet, igehallgatás, vagy például a keresztes igénylése csupán olyan, üressé vált szokás, amely valami vallásmaradványról árulkodik. Pedig Istennek üzenete van számunkra. Nem tartalmatlan szokásokat, üres tradíciót vár tőlünk az ÚR, hanem Őrá figyelést, nyitottságot, engedelmességet.

S mire jó ez az egész? Egy gondolat, amely ki tudja, milyen sok emberben gyökeret vert, talán nem is tudatosan. Valóban azt gondoljuk, hogy Isten azért

ajándékoz meg bennünket áldással, mert böjtölünk (ha ugyan tesszük), vagy mert kegyesen élünk, mert betartjuk a törvényt? Kegyességünket – hogy azt ne mondjam, kegyeskedésünket – mintha úgy nyújtanánk Isten felé, mint valami mennyei valutát, amelyen megvásároljuk a jó életet a magunk számára.

Pedig a böjt, és bármiféle kegyesség gyakorlása önmagában hordoz áldást. Nem a kegyességünkért cserébe fogunk áldást kapni, hanem azon keresztül, azáltal. S hogy a böjtölés, a kegyesség kinek mit kell, hogy jelentsen, arra pedig alapos lelkiismeret-vizsgálat útján lehet eljutni. Mindezekre pedig bőséggel van alkalom. Csak meg kell keresni...

Martin Luther

Erős vár a mi Istenünk

Fordította: József Attila

*Erős vár a mi Istenünk,
Kemény vasunk és vértünk.
Inségben együtt van velünk,
Mevált és harcol értünk.
Kél az ősi rossz,
Bajvető gonosz,
Csel vad fegyvere,
Erőszak övele,
A földön ő az első.*

*Önnön erőnk csak délibáb
És bizony esnénk esten.
De harcba küldte Egy Fiát
Értünk maga az Isten.
Kérded-é, ki az?
Jézus, az igaz.
Sok had, Egy a fő,
Nincs Isten más csak Ő,
Krisztus a Győzedelmes.*

*S ha földön ördög nyüzsgene
És elnyelni akarna,
Meg nem riadnánk – ellene
Győz hitünk diadalma.
A világi úr
Tombolhat vadul,
Semmit sem tehet,
Ő megítéltetett.
Megrendül egy szavunkra.*

*Él, áll az ige igazul,
Akárki vesse-hányja.
Táborainkra száll az Úr
Szent Lelke, adománya.
Jóhír, nő, család,
Jószág, test, világ
Veszhet, vihetik
Veszendő kincseik', –
Miénk marad az ország.*

Szolgalat és bizonyágtétel – egy életen át

Elvégeztem a munkát,
amit rám bízta... (Jn 17,4)

A Musztafa cukrászda ajtaja zárva, kirakata üres. Egy szerény gyászszalag jelzi, hogy gazdája hazatért Urához, Teremtő Istenéhez. Nem várja már mosolygó arccal a hozzá betérőket. Egy beteljesedett életút után ő már megpihent... elvégezte a munkát, ami rábízta.

Ő már megpihent, csak az itt maradtok szíve kong az ürességtől, mint a kis üzlet kirakata.

Szuli bácsi nagyon hiányzik mindannyiunknak. Kisvárosunk életéhez évtizedek óta hozzátartozott, annak színfoltja volt. Rendkívüli egyénisége példaként állt mindannyiunk előtt. Tudjuk, Istentől kapott talentumait kamatoztatta, de önmaga is mindent megtett azért, hogy jól használja ezeket. Csodálatos, szent ajándék az, amikor az isteni kegyelem az emberi igyekezettel párosul.

Égész élete hitvallás és bizonyágtétel volt.

Családfőként a Biblia útmutatása szerinti szeretet jellemezte, ugyanakkor tökéletesen megvalósította azt a szerepet, melyet Isten családi közösségekben a férfira oszt.

Munkáját mesteri fokon végezte. A keze alól kikerült remekművek nem saját, hanem Isten dicsőségét hirdették. Azok a sütemények egyszerűen alkotások voltak, látszott rajtuk, hogy készítőjének kezét felülről irányítja Valaki. A pult mögött állva szeretettel fordult vásárlói felé, akiknek nemcsak árui, gondolatait is átadta. Kis üzlete szinte templommá magasztosult hitvallása nyomán.

Nem csupán saját, de felesége, Györgyike hivatása is nagyon fontos volt számára. Kimondhatatlan örömet jelentett neki az evangélikus egyházi oktatás újraindulása. Egykori diákként, gyülekezeti tagként, barátként, testvérként állt az ügy mellé. Szívügye volt az iskola. Napról-napra féltő gonddal, figyelemmel kíséerte életének alakulását. Bölcs tanácsaival segítette szolgálatunkat.

Ezután már fentről vigyáz bennünket. Szerető tekintetét, mosolygó arcát már nem látjuk, csak érezzük, de így is bíztat bennünket a megkezdett úton való továbbhaladásra.

Hálát adunk Istennek, hogy eddig közöttünk, velünk lehetett, kegyelmébe ajánlva búcsúzzunk tőle.

Az evangélikus iskola közössége

A magyar kultúra napja

Cultura (olasz)
Culture (francia)
Culture (angol)
Kultur (német)
Kulttuuri (finn)
Kultúra

E hat szó mind ugyanazt jelenti, de tartalmában egészen mást hordoz. Talán néhány nyelven ismerősen is hangzik számunkra, talán ismerjük is e népek történelmét, szokásait. De mit mondanánk magunkról, magyarokról egy-egy idelátogató külföldinek, legyen az olasz, angol, német vagy bármely más nemzetiségű? Hogyan mesélnénk el neki, hogy kik is vagyunk valójában, honnan jöttünk, merre tartunk, hogyan élünk nap, mint nap... egyáltalán: milyenek vagyunk mi magyarok?

Nem könnyű a feladat. De egyet biztosan tudhatunk. Bármerre nézünk magunk körül, minden jel utal ránk, beszél rólunk. A budapesti Mátyás-templom éppúgy, mint egy eldobott csokis papír, melyre már figyelmet sem fordítunk, annyira megszoktuk a látványát. Aki viszont e kicsiny országba érkezik, ezt is látni fogja. Ne legyen hát mindegy nekünk, hogy mit lát, milyen élményekkel tér haza, mit mond majd rólunk. Mert véleménye biztosan lesz, és tovább fogja adni másoknak.

Élég szomorú lenne, ha csak annyit látnának belőlünk más népek, hogy itt is „mindenki” Coca-Colát iszik, farmerban jár, és ugyanazt az óriásplakátot nézi az út mentén. Én hiszem, hogy ennél sokkal többet jelentünk, jelenthetünk másoknak, mint ország, és mint nemzet. Ha viszont mi magunk sem ismerjük az értékeinket, nem várhatjuk, hogy majd mások pusztán szeretetből értékelné fogják eredményeinket.

Nem kell – és nem is lehet – elzárkózunk a nagyvilágtól. Át kell vennünk az útját, mert ez az haladás feltétele, de ne fedjük el az utat, amelyen idáig jutottunk, mert úgy járhatunk, mint az az ember, aki turistajelzések nélkül próbál tájékozódni a rengetegben, de egyre jobban összezavarodik az egyformának tűnő fák között, és már nem tudja, honnan indult és merre tart.

Ahhoz, hogy eligazodjunk a világ erdejében, tudnunk kell pontosan, mit jelent magyarnak lenni.

Magyarul beszélni?

Ebben az országban élni?

Évszázados hagyományokat követni?

Önmagában egyik sem fejezi ki teljesen magyarságunk lényegét. Egyenként csupán mozaikdarabkák, melyek majd együtt alkotnak teljes képet. De mi is tethetünk érte, hogy ez a kép még szebb legyen!

Ravasz László a nevezetes református püspök írta a harmincas években: „Nekünk azért legnagyobb kincsünk a nyelv, mert a földet elvehetik tőlünk, szerzett vagyonunktól megfoszthatnak, ország-részeket is vehetnek el tőlünk, de a nyelvünket nem vehetik el, azt legföljebb föladhathjuk, magunktól.”

Ugyanez vonatkozik a történelmünkre is. Történelmünk elvehetetlen. Minden fának akkora a gyökérzete, amekkora a lombja. Ha a gyökérzet elszárad, a lombkorona is elpusztul.

A magyar nép ezer évvel ezelőtt elhatározta, hogy megmarad. Megmarad, mint állam, megmarad, mint nyelv. Minden korábban ideérkezett, keleti pusztákról jött nép – kunok, besenyők stb. – elpusztult, nyomuk veszett. A nyelvük is elenyészett. Géza fejedelem világosan tudta, hogy a kereszténység nélkül elveszünk mi is. Fiát, Istvánt már gyermekként megkereszteltette, és rábízta munkájának kiteljesítését, melynek eredményeként a magyarság beépült Európába. Létrejött az a köldökzsinór, amely minket idefűz. Mindörökre.

Érdemes elgondolkodnunk azon is, hogy a török hódoltság idején, amikor a meghódított balkáni népek tömegei váltak mohamedánná, Magyarország egyetlen városa és falva sem vette föl a mohamedán hitet 150 év alatt.

Ezzel kapcsolatosan jegyezte meg Thomas Moore, a híres angol államférfi: „A magyarság mindmáig a kereszténység legbiztosabb kulcsa és őrzője.” Erre büszkék lehetünk. A hit és az önbizalom erejével mindenféle történelmi helyzetből találtunk és találhatunk ma is kiutat.

Bár nem születhet mindenki államalapító Szent Istvánnak, országépítő Széchenyinek, Kossuthnak, de a maga környezetében mindenki tehet csodákat.

Találd meg Te is azt a hangot, amelyen csak Te tudsz szólni a világról magyaroként, magyarul, mert „*Hazát kell nektek teremteni! / Egy új hazát, mely szebb a réginél.*”

(Elhangzott az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium iskolarádiójában, 2000. január 22-én, a Magyar kultúra napján.)

OROSHÁZI EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Az Orosházi Evangélikus Egyház község iskolája az egyházi nevelés-oktatás terén szeretné a lehetőségeket bővíteni. A nyolc évfolyamos általános iskolai oktatás, a hatosztályos gimnáziumi képzés mellett szeptembertől a négyosztályos gimnáziumi oktatást is bevezeti.

Szeretettel kínálja fel mindezen lehetőségeket azoknak, akik családi neveletésükből fakadóan – vagy egyéb értékválasztás miatt – fontosnak tartják a keresztyén értékrend kialakítását és érvényesítését a mindennapi életben. Az érdeklődőket bármely időpontban szeretettel várjuk iskolánkban, illetve telefonon is van lehetőség beszélgetésre a 68/411-771-es telefonszámon.

BEIRATKOZÁS

az Orosházi Evangélikus
Általános Iskola és Gimnázium
általános iskolai 1. osztályába
Időpontja: 2000. március 20.
(hétfő) 8–18 óráig és
március 21. (kedd) 8–18 óráig
Helye: az iskola I. emeleti
105-ös terme.

Egyházi iskolánkba azoknak a leendő 1. osztályos gyermekeknek a jelentkezését várjuk, akiknek szülei a testi és szellemi mellett a lelki nevelést is fontosnak érzik. A lelki nevelésen túl színvonalas iskolai oktatásra törekszünk. Ennek érdekében a következő lehetőségeket nyújtjuk a gyermekeknek:

- kiemelt anyanyelvi nevelés;
- ingyenes nyelvoktatás idegen nyelvi tagozat 1. osztálytól (angol vagy német), második idegen nyelvi tanuló 2. osztálytól, számítógépes programozott nyelvoktatás a gimnáziumi osztályokban;
- számítástechnikai oktatás 5. osztálytól tanítási óra keretében, alsó tagozaton számítástechnika szakköri foglalkozáson;
- zenei előképzés;
- egyházzenei ismeretek;
- igény szerinti sportolási és más szakköri lehetőségek;
- hatosztályos gimnáziumi oktatás az intézményen belül;
- négyosztályos gimnáziumi oktatás.

A beiratkozás a város többi iskolájával egy időben történik. Intézményünk Orosháza egyetlen egyházi iskolája, így a város egész területéről és környékéről várjuk a gyermekeket. A megkereszteltség vagy a felekezeti hovatartozás nem feltétele a beíratásnak. Szeretettel várunk mindenkit!

A magyar nyelv napja

„Ne csak magyarul, de magyarul is engedj szólni, Uram...”
(Baranyi Ferenc)

Az Orosházi Harangszó legutóbbi, karácsonyi számában adtunk hírt az evangélikus iskola nagy hagyományokkal rendelkező idegen nyelvi napjáról. Ebben a tanévben pedig – iskolánk életében először – 2000. február 11-én megrendeztük a magyar nyelv napját is. Az ötlet és az előkészítő munka a nyelvi munkaközösségé volt, de a megvalósításban az iskola apraja-nagyja részt vett. Különösen nehéz feladatuk volt a nem magyar szakos pedagógusoknak, hisz ezen a napon ők is magyar nyelv és irodalmat tanítottak, helytállásukért külön köszönet illeti őket.

„Élet és halál van a nyelv hatalmában, amelyiket szereti az ember, annak a gyümölcsét eszi.” (Péld 18,21) Eddig talán azért nem ünnepeltük külön napon a magyar nyelvet, mert annyira magától értetődő mindannyiunk számára anyanyelvünk ápolása, védelme, hogy mindennap minden tanórán nagy gondot fordítunk az igényes, választékos beszédre. Ennek számtalan áldása látszódnak életünkben, elhanyagolása azonban veszélyes, „életveszélyes”. Milyen sokszor rendeződne nek dolgaink, elkerülhetnének a konfliktusokat, ha megtalálnánk azt a jó szót, s ha nem mondanánk ki azt a bántót! Az ember maga is azt eszi, amit gyümölcsként a beszéde termett... A hiábavaló, káromló beszédre tehát nem csupán az ítélet napján adunk majd számot, az már most magában hordja méltó büntetését. A Szentírás is sokszor figyelmeztet erre, a nyelv bűneire: „... a nyelv is milyen kicsi testrészt, mégis nagy dolgokkal kérkedik [...] a nyelv is tűz, a gonoszság egész világa. Olyan a nyelv tagjaink között, hogy egész testünket bezennyezi, és lángba borítja egész életünket, miközben maga is lángba borul a gyehenna tüzétől.” (Jak 3,5-6) Az emberi szó hatalom: az élet vagy a halál felé segítheti azt, aki él vagy visszaél vele. Nincs ennél nagyobb tananyag!

Aznap különleges órarendjük volt a diákoknak: a szokásos reggeli áhítat után három magyaróra volt az osztályteremben, ezután két órán keresztül különböző tevékenységekbe kapcsolódhattak be, majd a „hatodik órában” a díszteremben Petőfi Sándor verseiből hallottak egy összeállítást. Játékos feladatokat oldottak

meg, majd tesztlapokkal kiválasztották az osztályok legjobb helyesíróját és olvasóját; ezen címetek a nap végén, az egész iskola nyilvánossága előtt vehették át a legügyesebbek. Közben azonban több helyszínen is várták a gyerekeket az érdekes programok: bemutathatták egymásnak vers- és prózamondó tudásukat, számítógépen keresgélhettek az Irodalmi Lexikon címszavai között, megzenésített verseket tanulhattak énekelni, filmeket nézhetek István királyról, olvashattak a könyvtárban, vagy a rajzteremben a magyar történelem nevezetes eseményeit örökíthették meg az olvasott mondák alapján.

A Kazinczy Ferencről elnevezett Szép magyar beszéd verseny iskolai fordulóján két kategóriában közel 40 diák mutatta meg rátermettségét, felkészültségét. Közülük az első helyezettek a városi versenyen képviselik iskolánkat:

5-6. osztályosok:

I. Sajtos Krisztina;

II. Vetró Emese; III. Böjti Renáta és Czékman Veronika;

7-8. osztályosok:

I. Arany Mihály;

II. Csizmadia Ibolya; III. Bíró Attila

Eredményükhöz gratulálunk, és a városi versenyre áldott készülést kívánunk!

Rainer Maria Rilke

Jézus keresztre feszítése

Kosztolányi Dezső fordítása

A tar vesztőhelyre már gyakorta fölcepelték a gonosztevőket, a nehéz pribékek, lökve őket, most viczorogva nézték hébe-korba,

mit tesz a kereszten az a Három.

Ámde fönn gyors volt a szörnyű munka és hogy elkészültek, a határon ögyelegtek, magukat elunva.

Míg az Egyik (egy vérszínű, foltos)

szólt: Ez ott ordított, kapitány.

Az? – kérdezte ő, mint holmi boltos, és úgy rémlett, hallja sírni, tán

Éliát kiált, mint neki mondják.

Mind akarta látni, hogy mi lesz és hogy éleszgecsék teste rongyát, egy epés, ecetbe ázott spongyát tettek ajult ajka szélihez.

Mert játékot vártak, cifra dolgot,

s Éliát tán a felhők felett.

Ámde messze Mária sikoltott s ő üvöltött és kiszenvedett.

Bázisiskola – Misszió

Intézményünk évek óta majd a Szege-di Juhász Gyula Tanárképző Főiskola bázisiskolájaként működik. A környékünkben lévő iskolák vezetőinek sajátos továbbképzéséhez járulunk hozzá oly módon, hogy iskolai gyakorlat színtereként lehetőséget adunk a működésünkbe, életünkbe való bepillantásra.

Egyházi iskolaként missziót is teljesítünk ezzel a feladattal, hiszen Isten ügyének szolgálatában az egyházi nevelés áldását népszerűsítjük, közvetítjük más iskolák felé.

Az iskolai gyakorlat során nyert élményei alapján írta Baczur István, a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Nagyrév község általános iskolájának igazgatója a következő bevezető gondolatokat dolgozatában, melyet az ő hozzájárulásával az alábbiakban közléstünk:

„Közoktatási vezető szakos hallgatóként iskolai gyakorlaton – 2 éven keresztül – az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban vettem részt.

Az intézmény különleges helyet foglal el helyi és országos közoktatási viszonylatban egyaránt azzal, hogy egyházi fenntartással az evangélikus keresztény vallást a nevelés középpontjába helyezi. A nevelés-oktatás, a személyiségfejlesztés valamennyi területe a hit alapjaira épül, nem egymástól elkülönülve, hanem szerves egészként, egymásból fejlődve.

A szeretet, a természetes humánus, az egymáshoz tartozás, a tiszta gondolkodás és a mélyen az egyedi emberben gyökerező hit a látott mindennapok valamennyi színterén megjelent értékek. Ezek az értékek érvényre jutnak a pedagógusok életében, nevelő-oktató munkájában, a tanulók személyiségében, konformitásában. Megjelennek az egész intézmény életét előíró vezetési és tervezési dokumentumokban is.

A meglátogatott tanítási órák jó mintát adtak saját nevelő-oktató munkánkban az erkölcsi nevelés, a világnézeti nevelés megvalósításához, valamint a szak tárgyak tanításának módszereihez, esz-közrendszeréhez.

Az iskolai hospitálásokat és az órai munkát végigkísérte néhány fontos gondolat.

Az elemzett órát ajánló Ige álljon itt is figyelmeztetve munkánkra, életünkre:

»Más alapot senki sem vethet a meglévőön kívül, amely a Jézus Krisztus.« (1Kor 3,11)»

Jantos Istvánné

Tavaszcímő „Hajnal”-i hírek

Kinn még borongós, ködös az idő, de óvodánkban már tavaszcímő hangulatban élünk. Több mint két évvel ezelőtt kezdődött intézményünkben a megújulás, átépítés, felújítás az épületen belül és az óvoda udvarán.

Környezetünk átalakulása természetesen pedagógiai munkánk megújulását is jelentette, amit „bajor modell” néven emlegetünk. Az elkövetkezendő hetek látványos készülődéssel, tervezéssel telnek majd. Szülők, gyerekek, lelkészek, óvónők együtt szeretnénk ünnepelni a millennium évében.

Hálás szívvel gondolunk arra, hogy Urunk kegyelme segített bennünket az eltelt évek alatt. Olyan embereket, olyan szolgáló testvéreket küldött hozzánk, akik szívügyünknek érezték a legkisebbekkel való törődést. Ezért is válhatott valóra sok-sok álmunk néhány év alatt. Várjuk a jó időt, amikor udvarunkat beültethetjük, csinosíthatjuk, minden jó szándékú segítséget elfogadva. Szeretnénk, ha a különleges udvar egyben olyan mesekert is lenne gyermekeink számára, ahol mindenféle felfedezésre jut idő. Így a teremtet világ csodáinak megfigyelésére, a játékokra, a kertészkedésre, a gyümölcszedésre, de arra is, hogy az udvar egy nyugodt szegletében elcsöndesedhessünk, énekeljünk és imádkozzunk a gyerekekkel.

Különleges ünnepe lesz óvodánkban április 24-e, a város alapításának évfordulója, hiszen ezen a napon történt megújult óvodánk

szentelése. Nagyra becsült, szeretett vendégeket várunk: egyházunk püspökét, bajor testvéreinket, lelkészeket, akik igen sokat segítettek nekünk anyagilag, erkölcsileg.

Tervezzük, hogy az ünnepi istentisztelet és az óvodaszentelés után találkozunk régi munkatársainkkal. Este pedig gyülekezetünk fiataljai dombavató koncerttel kedveskednek óvodásoknak és szüleiknek.

Folytatjuk a soltvadkertű óvodával való szakmai, baráti kapcsolat elmélyítését. Március 15-én mi látogatunk el – óvónők, lelkészek, szülők – Soltvadkertre.

Szeretnénk, ha óvodánkhoz továbbra is jó híre lenne, éppen ezért mindent megteszünk, hogy a gyerekek jól érezzék magukat, és második otthonukra találjanak intézményünkben.

A gyerekek egészségének megóvásáért még többet akarunk tenni, ezért tervezzük, hogy a hozzánk járó gyerekeknek *sószobát* alakítunk ki. Így szeretnénk megőrizni őket a különböző allergiás légzőszervi betegségektől. Az óvodás korú gyerekek számára az ilyen lehetőség esetenként igen fontos lehet. Gyakorlati tapasztalatokért ilyen helyiséggel rendelkező óvodákba látogatunk el, ahol magunk is meggyőződhetünk a sóterápia hatásáról.

A sok készülődés, tervezés közben sem felejtjük el, hogy az Úr Jézus kegyelme és szeretete teszi lehetővé számunkra, hogy gyermekeinknek maradandó élmény legyen ez a nap, és mindennap, amit óvodánkban tölthetnek.

Révészné Tóth Erzsébet

Egy nap az iskolában...

Február 15-én örömteli, emlékeztető délelőtti időtöltöttünk nagycsoportos óvodásainkkal az evangélikus iskolában.

A 40 kisgyermeknek és nekünk óvónőknek, már a fogadtatás is szívmelegítő volt: az igazgató néni és a tanító néni a folyosón vártak bennünket. A csendesteremből a gyerekek boldogan indultak az iskola felfedezésére. Nagy öröm volt mindannyiunk számára, hogy sok mindent ki is próbálhattunk. Először a számítógépes termet csodálhattuk meg, a nagy izgalmat keltő játékprogramokkal. Ezután a tornaterembe mentünk. A szünet idejét az új, ismeretlen tornaeszközök társaságában töltöttük, nagy lelkesedéssel próbálgatva azokat.

Ezek után következett a leendő első osztályos tanító nénihez való ismerkedés a két második osztályban. Györgyné néni a szép bemutatóhoz tartalmazta is. Így minden óvodás megkaphatta élete első piros pontját. Megható volt látni azt, hogy a kicsi kezek milyen megilletődve szorongatták a kis piros pontos lapocskákat. Ibike néniél az ügyes másodikok verset mondtak nekünk, s emellett a gyerekek ajándékot is kaptak.

Meglátogattuk az első osztályosokat is, ahol a tanító néni és a gyerekek süteménnyel, maguk készítette bábokkal, rajzokkal vártak bennünket. Ismert egyházi gyermekénekeket is énekeltek. Megismerkedtünk a tanteremmel, kerestük a hasonlóságokat, a különbözőségeket az iskola és az óvoda között.

A látogatás a díszteremben fejeződött be. A gyerekek csillogó szemmel, mosolyogva fogadták az igazgató néni dicséretét, amiért egész délelőtt figyelmesen, fegyelmelzenen viselkedtek. Hálás szívvel köszöntük meg pedagógus testvéreinknek az együtt töltött órákat. Köszönetünket mennyei Atyánk felé a közösen elmondott Miatyánkkal fejeztük ki.

Örömünkre ezt a szép találkozást másnap az iskola nyílt napja követte, ahol az érdeklődő szülők megismerkedhettek az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai munkájával, majd bemutató órákon vehettek részt, melyet kötetlen beszélgetés zárt.

Az iskolai nyílt napot követően óvodánkban a „nagycsoportos édesanyák, édesapák” tájékoztató szülői értekezleten kaptak információkat az iskolánk nyújtotta tanulási lehetőségekről.

Áldott, szép napokat éltünk meg kollégáinkkal közösen. Urunknak köszönjük az együttes alkalmakat. Iskolánk és óvodánk pedagógusainak további munkájára szeretettel kérjük Isten áldását!

Révészné Tóth Erzsébet, óvodavezető

Sámuel Híradó

„Mennyei Matematika” – ez volt a címe vízkeresztű sorozatunknak, melyet a főistentiszteleten résztvevő gyülekezet is szemmel követhetett. Hétről hétre új képek kerültek az üvegablakokra, sejtetve a témát. Bátran állíthatjuk: még azon kisdíjakok is örültek, akiknek nem feltétlenül a számtan a kedvenc tantárgya. A színes tapétaalakzatok a teremtés napjait ábrázolják, a résztvevők viszont jól tudják, ez csupán emlékeztetőül szolgált a számokkal kapcsolatban.

Az 1. az egyház lényegére mutatott rá: egy hit, egy keresztség, egy Isten, a 2. a tanítványi sorsot példázta, a 4. a hit erejét, a 6. alkalommal pedig Pál apostol nyomán szölvünk arról, hogy az ember nem csak élő lélek, hanem Isten Lelkének temploma is: ezért építettünk fakockából templomot, egy kis templomban történt keresgélés után. Sorozatunknak határozott liturgiája volt, ismét énekelünk és imádkoztunk közösen. Minden alkalommal volt nyelvi feladat, illetve kreatív vagy csoportos munka. Felnőttek, gyerekek, mind örültünk, hogy így kezdődhet a hét: megerősödvé, új erővel feltöltekezve, Istenünk ígéreteit hallván: vidám hangulatban.

A Sámuel Csoport felnőttei is komoly szolgálatot tesznek. Hétről hétre összegyűlvünk a „Hajnal” Óvodában, közösen imádkozunk és készülünk a vasárnapra, ötleteket gyűjtünk, hogy szemléletesen és lényegre törően mondhasassuk el, mutathassuk meg: miért fontos az Úr Jézusban bízni, kicsiknek, nagyoknak egyaránt.

Terveink: böjttben új témánk lesz a gyermek-istentiszteleten, s reméljük, új érdeklődők is jönnek. Tavasszal (húsvét után) a hűséges Sámuelekkel újra egy kirándulás vár ránk.

Továbbra is szeretettel hívunk és várunk gyermekeket és családokat is a *György-terembe, vasárnap 9 órakor!*

Sámuel Csoport

A magyar jövőről, avagy miért vagyunk optimisták?

„És annyi balszerencse közt,
Oly sok vizsály után,
Mégfogya bár, de törve nem,
Él nemzet e hazán.”
(Vörösmarty Mihály: Szózat, 1836)

Solyosi Frigyes akadémikus (Szeged), körlevelet írt tudóstársainak: pesszimista-e a magyar nép? Huszonnyolc tudós hosszabb-rövidebb levélben elemzi a kérdést, és bizony eléggé pesszimistának ítélik meg népünket. Ezen levelekből, továbbá a magyar történelemből vett sorok, illetve saját élettörténetem és megfigyelésem alapján állítottam össze írásomat. A levelek 67 oldalon keresztül tárgyalják a kérdést, így én e rövid írásomban csak egy-két kiragadott gondolatot írtam meg.

Előjáróban Fodor docens megfogalmazását idézem: „Nehéz lenne ezt a kérdést igennel vagy nemmel megválaszolni [...] ezért helyesebb annak megállapítása, hogy több-e a magyar nép tagjai között a pesszimista, mint más népeknél.” Nézzük, mi jellemző ránk: „Jellemző az, hogy nagyon kemény körülmények között megkeményítjük magunkat, ha kell a »jég hátán is megélünk«. Tudunk nagyok, hősök lenni, de az is jellemző, hogy a nagy erőfeszítés után a nagy összeomlás következik. A sorozatos vereségek, legszembetűnőbb álmunk, forradalmunk bukása, keserűséget és reménytelenséget vált ki mindenkiből. A szent forradalom, amiért harcoltunk, elbukott és úgy tanították utána, hogy »ellenforradalom« volt, amelyben a részvételért bitó, börtön és megaláztatás várt. A hős pellengérré került, pályája megtört, míg a gyáva áruló, a besúgó pedig haladt előre.” Ez adja alapot a pesszimizmusra? Nem, ez nem lehet; bár a média bőven taglalja – mint tényt – a pesszimizmust, de ez mótív.

Mégis felvetődik a kérdés, hogy „Vajon mire tanítja gyermekét, unokáját a háborús rokkant, a forradalomban tönkrement és pályájában kettétört ember, és mire a megjutalmazott áruló, a nyilas vagy kommunista párti apa, nagypapa?”

Keszthelyi akadémikus (Szeged) nagyszerűen vázolja fel a magyar történelmet. Ha Augsburg után feladtuk volna a megmaradás reményét, és visszanekülünk a keleti sztyeppékre, akkor már régen beolvadtunk volna a szláv tengerbe. A tatárjárás, Mohács, szinte kipusztulással fenyegetett, mégis talpra álltunk. A

Rákóczi és az 1848-as szabadságharc bukása után is újból feltámadt a nemzet.

A Trianon utáni csonka ország sem omlott össze. A második világháborúban is kiégett az ország – csakúgy, mint 1956-ban –, mégis „él nemzet e hazán”. Hát ezek után vagyunk pesszimisták? Amikor mindig megsegített, talpra állított az Isten. „Ne félj te kicsiny nyáj; mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja – az országot.” (Lk 12, 32)

Összehasonlítva országunkat a hasonló folyamaton átesett szomszédokkal, meg kell állapítani, hogy nem vagyunk rosszabbak, pesszimistábbak, mint ők, bár az előző érában igyekeztek belénk verni a „bűnös nemzet” fogalmát. Ezzel azt akarták elérni, hogy a bennünket összetartó erkölcsi értékrendet szétzilálják, kisebbségi érzést gyökereztesse bennünk.

A pesszimizmus megszüntetésének egyik kritériuma a gazdasági élet, a létbiztonság javulása, ami a statisztika szerint pozitív irányt mutat.

Az optimizmus-borúlás másik kiváltója az egészségi állapot, a korai halál és a születések csökkenése, bár visszahatás is lehetséges. A magyar lakosság átlagéletkora 70,9 év. Ahhoz, hogy ez hosszabb legyen, az egészségi állapot megőrzése elengedhetetlen. A munkanélküliség és az ezzel összefüggő szegénység mind hozzájárul a betegség terjedéséhez, a pesszimizmushoz. Bár a magyar egészségügy nemzetközi szinten is a jók között van, mégis valószínű, hogy az állértékek utáni hajszája, a relaxálás hiánya egyaránt oka a depressziós betegségeknek. Az egészséges élethez a dohányzás, a drog és az alkohol elhagyása (de legalább is csökkentése) és a célszerű vegyes táplálkozás elengedhetetlen.

Az egyes zöldségfélék, pl. cékla és káposzta, a C vitaminon kívül olyan vegyületeket is tartalmaznak, amelyek bizonyos betegségek megelőzésében jutnak szerephez – „ingyen”. A betegségeknek nem mindig csak genetikai okai vannak, lelkiek is hozzájárulhatnak. Az orvosképzésben a lelki betegségek felismerését és gyógyítását is oktatni kellene, nemcsak a genetikait.

A pesszimizmus gyakori kiváltója az ún. *elmagányosodás*, még családon belül is, ami elsősorban az időseket sújtja, de a gyermekek sem kivételek. A család „fiataljai” napközben távol vannak. Este, amikor hazajönnek, fáradtak, és nincsen

türelmük elbeszélgetni az idős szülőkkel, a gyerekekkel, hiszen „úgysem értenék meg őket”. A néma vacsorát a tévézés váltja fel, így azután a gyerekekkel való kapcsolat is elsilányul. Ezért van a sok depressziós gyerek. A tévében a brutalitás, a terror, a prostitútkus, silány művek az uralkodók. Hol vannak a magyar történelmi filmek? *Ideák és ideálok nélkül nem lehet egészséges, életvidám ifjúságot nevelni.* Hol vannak azok a régi, meghitt esti családi beszélgetések, amelyek nemcsak gazdasági és politikai témájúak voltak, hanem a lelki kapcsolatból fakadtak. Jól emlékszem, nagyapámék minden este „vendégeink” voltak, és folyt a családi beszélgetés, ami mindannyiunkat közelebb hozott egymáshoz. Ezeket kellene (bár modern formában) felújítani, s még pénzbe sem kerülne. Csak rajtunk múlik.

Ezeket minden olvasóm tudja, átéli, de talán nem volt felesleges feleleveníteni. Az előbb felsorolt negatívumok után mégis elfogadható, hogy a leszálló történelmi hullámvonal – amelyet a tragikus pesszimista és a virágos optimista hullámvonallal lehet ábrázolni – immár az optimista felszálló ágat mutatja. A GALLUP intézet 1998 májusában kiadott jelentése szerint: már több az optimista magyar, mint a borúlátó. Ez igazolni látszik Kossuth mondását, hogy „Magyarországot a pokol kapui sem fogják megdönteni!” Ne feledjük, hogy a híres felfedezők, tudósok és politikusok is optimisták voltak, mert hittek valamiben: Istenben.

A kedves olvasó joggal kérdezheti: hogyan érhetjük el az optimizmus növekedését? Ehhez a gazdasági élet javulása, a jó oktatás, a helyes nevelés, a vallási intézmények restriktívja szükséges. Ahhoz, hogy mindez megvalósuljon, a politikusoknak nem a politikából kellene élni, hanem a politikáért. Ha ez megvalósulna, akkor növekedne a gazdasági élet, a létbiztonság és csökkenne a korrupció, nőne az optimizmus.

Amint az elején ígértem, saját életemből is írok, de csak annyit, hogy a sok-sok vargabetű, hullámvölgy után – amikor azt gondoltam, hogy elhagyott az Isten – később rájöttem, hogy azok a hullámvölgyek az életben mégis a hasznomat szolgálták, az Isten azzal is csak segített. „Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez...” (Ef 2,8) Ezek után én ne lennék hívó optimista?

Bay Zoltán akadémikus azon mondásával zárom írásomat, amit akkor mondtam, amikor 1948-ban el kellett hagynia az országot: „Az élet az erősebb!” Legyünk hát optimisták, de ehhez munkánkkal és hitünkkel is járuljunk hozzá, mint ahogy a jó magyar közmondás is tartja: „segíts magadon, az Isten is megsegít!”

Kossuth Lajos és Orosháza

1 848. március 15-e olyan dicső napja a magyar történelemnek, amelyre több mint másfél század távolából is büszkén emlékezünk. Mindnyájan büszkék lehetünk arra, hogy a forradalom és szabadságharc három legismertebb alakja: Kossuth Lajos, Görgey Artúr és Petőfi Sándor evangélikus volt.

Orosháza lakói pedig tisztelettel gondolhatnak a nagy elődökre, akik közül 1848–49-ben több százan fegyverrel is részt vettek a szabadságharcban. Sokan álltak csatasorba Kossuth hívó szavára, kockára téve életüket a magyar nép önvédelmi és függetlenségi harcában. A magyar nemzet az osztrákokkal, a velük szövetséges oroszokkal és az ország területén élő, fellázított nemzetiségekkel állt szemben.

Alábbi kis írásunkban annak a felvázolására teszünk kísérletet, hogy apró mozgóokból összeszedegessük azt: Kossuthnak és családjának milyen kapcsolata volt Orosházával, az orosháziakkal, mi őrzi emléküket településünkön?

Eddigi ismereteink szerint Kossuth Lajos nem járt Orosházán. Van ugyan egy szép emléktábla a Thék Endre u. 13. alatti ház falán, miszerint itt szállt meg, egy napra Kossuth Lajos, ez azonban sajnos tévedés, a rendelkezésünkre álló források szerint csak a Kossuth család tagjai időztek Orosházán. (Ezt már az 1965-ben napvilágot látott „Orosháza története” című könyv is leírja).

Kossuth fiatal korától kezdve részt vett az evangélikus egyház országos vezetésében, az egyetemes egyházi közgyűlés tagja volt, mielőtt az orosházi Székács József pesti, Deák téri magyar lelkész lett. Később Kossuth két fiát, Ferencet és Lajos Tivadart is Székács keresztelte meg. Kossuth az elsők között ismerte fel Magyarországon a sajtó szerepét. Pesti Hírlapjában ő ösztönözte Székácsot, hogy protestáns egyház- és iskolaüggyel foglalkozó lapot indítson, ami meg is történt. Kossuth és Székács mindvégig szívélyes kapcsolatban maradtak. A nemzeti függetlenségért és a polgári szabadságjogokért küzdő Kossuth haláláig tisztelte a szintén kiemelkedő szónoki képességekkel bíró Székácsot.

A legfontosabb emlékeztető Kossuth és Orosháza között az, hogy Kossuth a Honvédelmi Bizottmány elnökéként 1848. december 8-án kiáltványt intézett Békés vármegye, főként Orosháza lakosaihoz. A levél megértéséhez tudni kell, hogy az 1760 óta Orosházához tarto-

zó kiscsáki legelő bérletét 1846-ban megszüntették a földtulajdonosok, de a nép szerzett jogát a forradalmi hangulatban visszakövetelte, majd a megélhetését biztosító legelőket erőszakkal visszafoglalta. Ezek után írta Kossuth:

„Megilletődve értem, hogy Békés vármegyében a rend bomlásnak indult, a törvények tisztelete helyébe féktelenség lépett, s gaz igaztók a népek hiszékenységét arra használták, hogy a személy és vagyonbátorságot feldúlják, s a népet oly kicsapongásokra bujtogassák fel, melyek ha büntetlenül eltüretnének, az országnak saját fiainak bűnös kezei alatt szét kellene bomlani.

Megilletődéssel értettem, hogy ezen gaz bujtogatások következtében Békés megye több községeiben a nép zajong, foglalásokat teszen, s a rég fogatba vett egyezségeket, s bírói ítéleteket – melyekben előbb megnyugvását találta – erőszakosan felforgatva mások tulajdonát szentségtelen kezekkel megtámadja.

És ezen féktelenségek legközelebb Orosházán annyira fajultak, hogy már nem csak a személy és vagyonbátorság, de még a törvényes felsőbbség iránti tisztelet és engedelmesség is lábbal tapodtatnék, s köztisztviselők a vad erőszak bánalmáival illetnének.”

S folytathatnánk még Kossuth intelmeit. Inkább három újabb fontos személyes kapcsolatról szólunk: gróf Károlyi György megyei főispán, Orosháza volt földesura 1849-ben Kossuth Lajost üdvözölte Pestre vonulásakor: Boczkó Dániel, Orosháza első országgyűlési képviselője Kossuth megbízásából Békés–Csanád és Arad megyének kinevezett kormánybiztosa volt, Raksányi Imre orosházi születésű honvéd őrnagy pedig Kossuth katonai irodáján dolgozott, a kormányzó gyakran bizalmas harci feladatokkal látta el.

1849 júliusának végén Kossuth a kormányával együtt már Szegeden volt, mikor követték őt Debrecenben tartózkodó gyermekei. Azok Orosházán keresztül utaztak apjukhoz, s itt szálltak meg. A községi gazda így írta be felmerült kiadásait a számadásaiba: „Kossuth Lajos kormányzó családja lovainak 52 részlet zab és 5 mázsa 20 font széna.” Veres József 1886-ban kiadott Orosháza című könyvében úgy tudta, hogy Kossuth családja jött Orosházára: „neje, fiai, húga, több heti itt rejtőzködés után innen menekültek a bujdosás után külföldre.” László Károly mérnökszázados – aki Kossuthot követte az emigrációba – 1887-ben a Naplótöre-

dékek... című könyvében leírta Kossuthné orosházi tartózkodását. Ujvári Dezső 1894-ben pedig úgy tudta, hogy Kossuthné 1849. október elején jött Orosházára, itt lakott egy egyszerű parasztházban december első napjaiig, majd Pestre utazott. Innen szökött férjéhez, a török fenntartás alatt lévő bolgár Sumenba. A jó tollú és élénk képzelőerővel megáldott Szabó Pál orosházi újságíró az Orosházi Szépművéses Céh 1937-es évkönyvében igen részletesen írt erről. Tudni vélte, hogy Kossuth felesége több hétig tartózkodott Orosházán – Supkégel Mózeséknél – az 1844-ben épült első emeletes házban, álneven. Írt Mikolay Ferenc mérnökről, a lelkész fiáról, aki itt Kossuthné inasának állt. Állítólag csak ő tudta, ki az előkelő, rejtélyes vendég.

A szabadságharc bukása után tovább élt a Kossuth-kultusz, sőt fokozódott. Ma már ritkaságnak számítanak az úgynevezett Kossuth-bankók, a Kossuth pénzügyministersége alatt kibocsátott önálló magyar bankjegyek. Az elértéktelenedett pénzeket ellenszolgáltatás nélkül szedte össze a hatóság. Bár Kossuth és az orosháziak kapcsolata a földfoglalások miatt nem volt felhőtlen, a Kossuth-eszmékhez ragaszkodó, és őt visszaváró orosháziak ezekből a papírpénzekből sokat elrejtettek.

A kiegyezés után népszerűek voltak a tányérokra, poharakra festett Kossuth arcképek, színes nyomatok, melyekből a helyi múzeumban is őriznek néhányat. A különböző orosházi egyesületek és körök 1867 után minden évben megünnepelték az emigrációban élő Kossuth szeptember 19-i születésnapját. Veres József evangélikus lelkész egész életét áthatotta a Kossuth-kultusz. 1882-ben teljesült élete nagy vágya, mikor feleségével Horpácsy Juliannával együtt meglátogatta Turinban a volt kormányzót.

1889-ben a törvények szerint Kossuth is elvesztette magyar állampolgárságát, Veres ekkor kezdeményezte Kossuth orosházi díszpolgárságát. A tervek szerint egy küldöttség adta volna át az oklevelet, a kormányzó kívánságára azonban ezt postán juttatták el. Az útiköltségre szánt pénzt jótékony célra fordították. Még abban az évben a község főterét Kossuth térnek nevezték el.

Mikor Kossuth 1894-ben meghalt, a magyar országgyűlés úgy határozott: a holttest Budapestre szállítása előtt Veres

Folytatás a 12. oldalon

József búcsúztassa a torinói templomban a nemzet nagy halottját. Hatalmas részvét nyilvánult meg országszerte. Ott volt Veres József Budapesten is a Kossuthot temető tizenkét evangélikus lelkész között. Orosházáról a község, a különböző testületek, egyházunk képviselői és az orosházi nép küldöttei megrendülten búcsúztak „Kossuth apánktól.”

Röviden egy újabb kapocsról: 1895-ben meglátogatta Orosházát Kossuth Ferenc mérnök, a volt kormányzó országgyűlési képviselővé lett fia.

1894-ben az Orosházi Kaszinó megbízta Oskó Lajos Párizsban élő orosházi festőművészt Kossuth arcképeinek megfestésével. Ez a portré a helyi múzeumban van. Azonnal megindult a gyűjtés az orosházi Kossuth-szoborra, amit Horvay János készített el és 1904-ben avatták fel. Kossuth születésének 100. évfordulóján dr. Bikádi Antal ügyvéd 1500 koronás alapítványt tett orosházi születésű, felsőbb iskolába járó tanulók részére, ugyanakkor Kovács Andor lelkész ünnepi szónoklata, majd a Kossuth-szobornál tartott leleplezési beszéde önálló füzetben is napvilágot látott.

Csizmadia András országgyűlési képviselő 1924-ben ott volt Torinóban egy Kossuth-emlékünnepeken. 1928-ban pedig több orosházival együtt részt vett a Kossuth-zarándokok egy hónapig tartó amerikai utazásán.

1945-ben a Kossuth tér Szabadság tér lett, a város főutcájának nevét Erzsébet királyné utcáról Kossuth Lajos utcára változtatta. 1949-ben a hazafias buzgalom tévesen helyezte el Kossuth emlékét idéző táblát. Szabó Ferenc az 1960-as múzeumi évkönyvben leírta, hogy a Thék Endre utcai házban valószínűleg a Kossuth gyerekek szálltak meg, de a közhiedelemben a különbség nyilvánvalóan elmosódott, és erre alapozták az emléktábla elhelyezését.

Szabó Pál 1937-ben szintén a szájhagyományra hagyatkozva említette írásában a Kossuth gyerekek orosházi tartózkodásának helyül a Thék Endre utca és Könd utca sarkán lévő házat, ahol a múlt év nyarán avattak táblát.

1960-ban a Mezőgazdasági Technikum vette fel Kossuth nevét, a körülötte lévő tér is az ő nevét viseli. Rajki László az iskolának elkészítette Kossuth fejszobrát.

Veres József mellett Oláh György, Karácsonyi János, a már említett Szabó Pál, Darvas József, Elek László, illetve a ma is élő Dénes György, Szabó Ferenc, Verasztó Antal és Jároli József gazdagította újabb kutatási eredményekkel Orosháza és 1848–49 kapcsolatát.

Végezetül – hogy egy kisebb patront is elhelyezzünk írásunk befejező részében – Nagy Ivánnak a magyar nemes családok-

Fürst Enikő:

Hazánk, jelképeink

Hitünk szerint evilági életünkben „jövevények és vándorok” vagyunk, s a jövődőt keressük, a mennyei otthont, amit Urunk kínál a benne hívóknak. Szabad-e hát múlandó földi létünk néhány évtizedében hazához ragaszkodni, hazaszeretetet gyakorolni?

Bizony szabad! Bizony kell! Hiszen mennyei Atyánk már a teremtés pillanatában az Édenkert oltalmát adó otthonosságával vette körül az első emberpárt. Sajtát engedtlensége tette hontalanná az embert, de csak átmeneti időre, hiszen Isten nem hagyta el teremtményét. Féltő szeretete mindmáig végigkíséri az emberiség útját, s bár a bűn következményeit viselni kell, mégis, a megtérő tékozló gyermeket kegyelem várja. Mindig lehetett és lehet újat kezdeni!

Ezer éve Szent István királyunk egy zabolátlan, nomád élethez szokott népet tett keresztényé, szervezett nemzeté, s bár az elmúlt évezred tengernyi keserűséget és tragédiát hozott, mégis, a viharok elmúltával a kudarcokból új remény, új erő fakadt. Magyarország a „kereszténység bástyája” lett.

Most, a millenniumi ünnepi időszak elején, tavasz közeledtével időszerű, hogy megkülönböztetett tisztelettel emlékezzünk 1848 márciusára, bukásában is nagyszerű szabadságharcunkra, nem feledkezve meg arról, hogy a forradalom hőseinek hazaszeretetük mellett hitük adta az erőt!

A „Talpra magyar” tüzesen szárnyaló verssorai a márciusi ifjakat idézik, de jó tudnunk, hogy ajkaikon, Erkel Ferenc dalmára, már felcsendült Kölcsey Ferenc költeménye, a Himnusz.

ról 1867-ben írt könyve pótkötetében a Dedinszky családnál megtaláltuk, hogy Dedinszky István és Ágoston Teréz lányának, Amáliának első férje Kossuth Lajos volt. Dedinszky István 1820-ig Orosháza jegyzője, felesége pedig harmadik lelkészünk, Ágoston István leánya. Amália 1817-ben született Orosházán, s 3 éves koráig élt itt, majd édesapja fontosabb beosztásba került, így azután elköltöztek.

Szép lenne, ha ez a Kossuth Lajos az „igazi” Kossuth Lajos lenne, és az ország valamelyik evangélikus anyakönyvében megtalálnánk az egyik legnagyobb magyar államférfi, Kossuth Lajos és az orosházi Dedinszky Amália mindenkori által elfeledett házasságkötésének bejegyzését!

A költőről Szerb Antal mondja: „a hazaszeretetet ő emelte fel a filozófiai gondolat és a vallási világkép síkjába.”

Kölcsey a verset 1823-ban írta, zenéjét Erkel Ferenc 1844-ben komponálta. Akkor talán még senki nem gondolta, hogy ezzel „nemzeti imádságunk”, a világ legszebb nemzeti himnusza született meg.

Ma a költemény első versszakát, büszkén szeretett himnuszunkat ünnepi alkalmakkor és istentiszteleteken, templomokban, középületekben és a szabad ég alatt, mindenütt e hazában meghatótan, szívből énekeljük.

Háttérbe szorult, talán kissé feledésbe is merült a folytatás, pedig az epikusan hömpölygő strófák meglevénítő erővel ívelik át nemzeti múltunk „zivataros” századait.

Amútidéző, gyönyörű költői látomás elénk idézi az azóta eltelt másfél évszázadot, minden keserűségével és borzalmával. A költővel együtt ma is kérő szóval kell kiáltanunk „szánd meg, Isten, a magyart...” Kiáltsuk egy szívvel, egy akarral, hittel és alázattal!

Szent István koronája, ezeréves keresztényen államiságunk megtestesítője féltve őrzött nemzeti kincsünk. Jelképként felbecsülhetetlen és pótolhatatlan érték. Ugyanakkor emberi kéz által létrehozott műalkotásként is figyelmet érdemel. Gyönyörű egységben hozzá tartozik, láthatatlanul körüllegi a Himnuszunkban felmagasztosuló költészet és zene.

Őrizzük hazánk jelképeit féltő szeretettel és hajtsuk meg előttük tisztelettel háromszínű nemzeti lobogónkat!

BEIRATKOZÁS

„Hajnal” Óvodánkba az idén **március 27–28-án**, reggel 8 órától este 18 óráig lesz az új óvodások számára felvétel.

Minden olyan kedves szülőt szeretettel várunk óvodás korú gyermekével, aki fontosnak érzi, hogy gyermeke biztonságban, szeretetben növekedjen, a keresztény értékeket megismerve, megélve.

Az óvoda vezetősége

Orosháza rövid történeti kronológiája

1848–49-ből

1848

Március 18. A pesti forradalom hírért Mikolay István lelkész fiának leveléből tudják meg az orosháziakat.

Március 22. Megyei népközyűlést hívnak össze Gyulára, ahol az orosházi bíró, törvénybíró, jegyző, esküdtek, Balassa lelkész és Jugovics szolgabíró is megjelenik.

Március 24. Kihirdetik a 12 pontot, szólnak az úrbér eltörléséről, a legelők elkülönítéséről, ezek törvénybe iktatásáról.

Március 26. Az evangélikus templomban Balassa Pál kéri az orosháziakat, hogy a törvényes rendet tartsák fenn. A szolgabíró előtt megjelennek a nép képviselői, és a községi elöljáróság leváltását követelik. A gyűlések és zavargások naponta ismétlődnek.

Április 4. Az evangélikus templomban népgyűlést tartanak, a községet négy kerületre osztják, s kerületenként 25, összesen 100 képviselőt választanak. Elnök a csabai Omaszta Zsigmond, alelnök Vámosy Mihály orvos, a nemzetőrség kapitánya Kiss Mihály.

Április 5. Megválasztják a község tanácsát, a bíró ismét Szendi Horváth János, törvénybíró Krausz Pál.

Április 13. Az orosházi lakosok kérést írnak a miniszterelnöknek, melyben keveslik a törvény által meghatározott legelőt, kéri az ítélet megváltoztatását.

Április 19. Deák Ferenc igazságügy-miniszter válaszol az orosháziak levelére, melyben közli, hogy a végítélettel befejezett birtokrendezési pereket újabb vizsgálat alá venni nem lehet.

Április 20. Gróf Károlyi György, Orosháza község volt földesura elutasítja a legelő-ekülönítés megváltoztatására adott kérelmet, amelyet Balassa Pál, Krausz Pál, Zalay János és Plaveczi Mihály vitt Pestre.

Április 26. Megalakul az orosházi választókerület, ahova Orosháza mellett az alábbi falvak tartoznak: Öcsöd, Szentandrás, Tótkomlós, Kétegyháza, Kígyós, Doboz, Vári, Szénás, Szenttornyai puszták. A megyei állandó bizottságba Orosházáról 12000 lakos után 12 tagot választanak.

Május 3. Gyulán, a vármegyei közgyűlésen hivatalosan is kihirdetik az áprilisi törvényeket.

Június 14. A megyei közgyűlésről hazakerülő orosházi tagok beszámolnak a

délvidéki lázadásról és a rációk dúlásáról. Ennek hatására Orosházáról 665 gyalogos és 149 lovas jelentkezik a nemzetőrségbe.

Június 25. Az országgyűlésbe megválasztandó orosházi követ részére 12 pontban foglalták össze azokat az ajánlásokat, melyek képviselőre kéri. Az orosházi parasztok a forradalomtól földet, legelőt, a feudális előjogok és köztételek teljes felszámolását várják.

Június 26. Boczkó Dániel megyebeli birtokos nemes választják meg az első orosházi országgyűlési képviselőnek.

Július 12. Orosháza a vármegye által előírtnál többet, 407 nemzetőrt állít ki, akik Tótkomlóson át Makóra mennek. Ők alkotják a III. zászlóalj 17. és 18. századát. Századosaik: Járolics (később Tavasz) János és Rencsicsovsky Ferenc.

Július 20. Az orosházi nemzetőrök megérkeznek Nagybecskerekre, ott Kiss Ernő (a későbbi aradi vértanú egyikje) parancsnoksága alá kerülnek, a harcokban nem vesznek részt, őrszolgálatba osztják be őket.

Augusztus 2. Az orosházi nemzetőrök lőfegyverekkel és kardokkal ellátott második csoportja megy Nagybecskerekre. Századosaik Kalmár József és Székács Sámuel.

Augusztus 31. Kiss Ernő elismerő szavakkal búcsúzik a Békés vármegyei, így az orosházini nemzetőröktől.

Szeptember eleje. Az orosházi parasztok elfoglalják és felosztják az 1392 holdas csáki pusztát.

Szeptember 18. A vármegye állandó bizottsága határozatot hoz a toborzás haldéktalan megindításáról. Erre 74 újonc jelentkezik. Orosháza községre 13435 hold föld után 1243 forint hadiadót vetnek ki, először fizetetik a nemeseket is.

Szeptember 20. Boczkó Dániel országgyűlési képviselő levelében igyekszik rávenni az orosházi elöljáróságot, hogy intézkedjen: a csáki pusztát adják vissza a tulajdonosnak. A közbejött katonai események késleltetik az intézkedést.

Szeptember 25. Az orosházi evangélikus egyházközség 200 forintot ad kölcsönképpen, kamat nélkül a haza oltárára. Orosházáról összesen 2210 forintot gyűjtöttek.

Október eleje. Orosházán 100 fő Debeliácsa (Torontálvásárhely) faluból menekülő magyart helyeznek el, akiknek hozzátartozóit szerb csapatok meggyilkolták.

Október 12. Gróf Károlyi György, gróf Trautmannsdorfné gróf Sztáray Júlia és gróf Sztáray Zsófia levelet ír az igazságügy-miniszternek, hogy a tulajdonukban lévő, az orosháziak által elfoglalt földet visszakaphassák.

Október 13. Táncsics Mihály a Munkások Ujsága c. lapban közlést tesz Deák Ferenc orosházi zsellér levelét.

Október 15. Boczkó Dániel Arad védelmének kormánybiztosa közli, hogy a délvidéki szerb csapatok az aradi várban állomásozó osztrák csapatokkal egyesülnek, és támadást készítenek elő. Elrendelik a népfelkelést. Gálffy Imre őrnagy – Plaveczi György százados feljelentése alapján – Ágoston György ellen vizsgálatot kezdeményez.

Október 17. Orosházi honvédek szép számmal megjelennek Pécskén.

Október 21. Torncsányi József másodalispán jelenti a megye vezetésének, hogy Máriaassy őrnagy vezetésével 1000 orosházit szállítottak át a Maroson, akik a dzsidásokat visszaverik.

Október 22. A Békés megyeiek – köztük az orosháziak – beveszik Szadorlakot és Új-Aradot. Az aradi várat a császári csapatok tartják megszállva, Arad városa a magyarok kezén van.

Október 26. A megye jelenti az Országos Honvédelmi Bizottmánynak, hogy Orosháza 172 újoncot állít ki.

November 5. Új elöljáróságot választanak, az áprilisban beiktatott községi tanács helyébe. Bíró változatlanul Szendi Horváth János, törvénybíró Szilasi Horváth György.

November 7. Argai János orosházi származású, Pesten élő tanító cikket ír a Munkások Ujsága c. lapba a helyi problémákról.

November 13. Máriaassy alezredes, az aradi ostromsereg parancsnoka vezetésével Lippán csapnak össze a tízszeres túlerőben lévő ellenséggel. A 400 önkéntes – köztük az orosháziak – szép harci sikereket érnek el.

November 22. Szombathelyi alispán felhívást intéz Orosháza, Gyoma, valamint Vári lakosaihoz a földfoglalások befejezésére.

November 27. Vámosy Mihály orvos népgyűlést hirdet, hogy az alispán levelét felolvassa. Ágoston György esküdt fel szólal, és Kossuth Lajossal való barátságára hivatkozva a tömeg a szolgabíró, Ju-

Folytatás a 14. oldalon

govics József ellen támad. Ő a veszélyes fenyegetések elől a község vasajtós kasz-szaszobájába menekül, majd feleségével és négy gyermekével sikerül Gyulára jutnia.

November 30. Szombathelyi Antal jelentésében tájékoztatja a kormánybiztos, hogy az orosháziak az elfoglalt pusztán bért nem fizetnek, a termést erőszakosan eltulajdonítják.

December 3. A Békés megyeiek – köztük az orosháziak – rohamot indítanak az aradi vár ellen, azonban a várfal tövének megrekednek.

December 7. A honvédelmi Bizottmány Bogyó Sándort nevezi ki kormánybiztosnak. Tőle várják az orosházi rendetlenkedők megfékezését.

December 8. Kossuth Lajos, a Honvédelmi Bizottmány elnöke kiáltványt intéz Békés vármegye, elsősorban Orosháza lakosaihoz: „... az Isten és haza nevében még egyszer kérlek, ne hozzatok féktelen kicsapongásaitok által veszélyt magatokra, veszélyt e szegény hazára, melynek úgy is annyi ellensége van.”

December 9. A földfoglaló mozgalom elfojtására megérkeznek Orosházára az Arad felé vonuló Lehel huszárok. Elrettentő erőként vannak jelen, nem avatkoznak az eseményekbe.

December 10. Bogyó Sándor kormánybiztos felolvassa Kossuth Lajosnak az orosháziakhoz intézett kiáltványát.

December 11–18. A megye rendkívüli fenyítő törvényszéke Orosházán vizsgálatot tart, a megye összes csendőré és 21 megyei hajdút itt összpontosítanak.

December 12–13. Az orosháziak visszadják az elfoglalt legelőket.

December 13. A Lehel huszárokat Arad felé irányítja a kormánybiztos.

December 14. Az aradi vár védői súlyos csapást mérnek a magyar honvédségre. A csatavesztésben közrejátsszik, hogy az Orosházán feltartóztatott Lehel huszárok nem érkeztek időben Aradra.

Oláh István vándor könyvárus a hetipiacon nyilvánosan buzdítja a népet, ne higgyenek a kormánybiztosnak, ne adják vissza a legelőt.

December 17. Oláh Istvánt a rögtönítélő bíróság lázításért kötél általi halálra ítéli, az ítéletet végrehajjták.

December 18. A megye rendkívüli fenyítő törvényszéke a földfoglaló parasztek közül Ágoston Györgyöt 2 és fél évre, Szemenyei Tyuk Istvánt 1 és fél évre, Ádász Mártont 1 évre, Szokolay Sándort, Kocsondi Istvánt és Csizmadia Pétert fél évre, további 20 vádlottat kevesebb rab-ságra, illetve dorgálásra ítéli.

December 19. Bogyó Sándor kormánybiztos az Országos Honvédelmi Bizottmánynak megírja jelentését, miután befeljezte küldetését, visszatér Pestre.

December 27. Mikolay István lelkész és Neumann Károly segédlelkész lelkesítő szavaira az evangélikus egyház presbiteri „a haza szükségleteire odaajánlják 1818-ban készült legnagyobb harangokat.” Mégsem készítenek belőle ágyút, a harangot visszahozzák Orosházára.

1849

Január 2. Jugovics szolgabíró helyére Stummer (Terényi) Lajost választják.

Január 9. Gróf Hadik Ágoston honvéd ezredes az orosházi nemzetőröket Szeged védelmére rendeli.

Január 14. Az új orosházi bíró Kiss István, törvénybíró Szilasi Horváth György.

Január 20. Orosházát 108 önkéntes toborzására kötelezi a vármegye, azonban a község csak 74 szabadsapatost állít ki, közülük 20 nemorosházi.

Február eleje. Orosházán időzik Damjanich tábornok 8000 főnyi serege.

Február 8. Boczkó Dániel vezetésével visszaszorítják Új-Aradra a szerb felkelőket és a császári csapatokat. Aradon meghal az orosházi Mikolay Albert joghallgató, ő a vármegye első tiszt halottja.

Február 17. Vukovics Sebő a délvidék kormánybiztosa felhívja a vármegye figyelmét, hogy a hadsereg részére vásárolt nagyobb mennyiségű gabona elhelyezésére Orosháza község magtárról gondoskodjék.

Március 16. Orosháza, Szarvas és a környező községek a jövőben minden 5 napban 20 ezer adag kenyeret és 600 köböl zabot kötelesek küldeni Cibakházán és Tiszaföldváron összevont 40 ezer főből és 8 ezer lóból álló tábor számára.

Március 23. Cibakházán kell jelentkezni 80 fő orosházi katonának.

Április eleje. A Vasvári Pál vezette Rákóczi-szabadsapatba 64 orosházi jelentkezik.

Május 6. A Habsburg-ház trónfosztásáról szóló országgyűlési határozat kihirdetése után Orosházán is megünneplik a függetlenség napját, a templomokban ünnepi istentiszteletet tartanak, népünnepélyt rendeznek, a függetlenség emlékére dombot emelnek.

Pilinszky János

Harmadnapon

*És fölúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek.
És szél támad. És fölzeng a világ.*

*Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megsünhetett dobogni szive –
Harmadnapon legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.*

Június hónapban Orosházán 140 fő – nagyrészt katona – meghal tifuszban.

Június 11. Terényi (Stummer) Lajos másodalispán lesz, a vármegye Állandó Bizottságába 12 tagot választanak Orosházáról. A szarvasi járás székhelye Orosháza, orosházi szolgabíró Foltinyi Ignác.

Július eleje. A Hideg-Szamos völgyében fekvő Marisel faluban a Bécstől felbujtott erdélyi román felkelőkkel szemben súlyos vereséget szenved a Rákóczi szabadsapat, sok orosházi meghal.

Július 18. Balassa Pál lelkész „politikai vétségű beszédet tartott” az evangélikus templomban, a községi előjáráság „a haza vészes körülményeire tekintettel, hazafiúi érzettől hajtva” feljelenti a szolgabírónál, az egyháztanács pedig az esperesnél. (Feltehetően a zsellérek követeléseinek adva hangot.)

Július 29. Foltinyi szolgabíró felhívást intéz a 18 és 30 év közötti férfiakhoz, akik a szabadságharc folytatása miatt kötelesek 5 napi étellel és fegyverrel jelentkezni.

Július végén Kossuth Lajos Szegedre kéreti Debrecenben tartózkodó gyermekeit, akik egy éjszakát Orosházán töltve Gabányi Alajos térparancsnok kíséretében utaznak tovább.

Augusztus 3. Orosházára betör 130 német lovas a Kresz ezredből és élelmiszereket rekvirálnak.

Augusztus 9. Raksányi Imre orosházi születésű őrnagy, katona is, a kőrő, Kossuth irodájának munkatársa a temesvári csatában eltűnik.

Augusztus 13. A szabadságharc bukása után Haynau kinevezi Békés, Csanád-, Csongrád megyék és Szeged város főbiztosát Gyulai Gaál Edward személyében.

Október 2. A község új szolgabírája a Csabán székelő Polner Lajos kinevezi Pukánszky Mihályt orosházi bírónak, Lőrintz Istvánt törvénybírónak.

Október 12. Plavec Mihály és Kalmár József jegyzőket megerősítik hivatalukban.

Október elejétől december elejéig Kossuth Lajosné Meszlényi Teréz Orosházán rejtőzködik. Januárban bolgárföldön találkozik férjével.

November 28. Orosházán is kihirdetik a statáriumot.

December 15. Balassa Pál a helytartóságtól kapott „Oktatás a föld népéhez” c. körlevelet a szószekekről történő felolvasáskor a császári rendszer iránti ellenséges megjegyzésekkel kíséri.

December 16. Pukánszky bíró és Lőrintz törvénybíró tanácsulást hívnak össze, és vizsgálatot kérnek Balassa Pál ellen. Polner főszolgabíró a feljelentést felterjeszti a megye királyi biztosához. Jelenti, hogy „az éretlen nép” és a „proletariusok” Balassa mellett vannak, az „értelmes lakosok” örömmel megválnának tőle.

A hétköznapi hazafisága

Orosháza 1848–49-ben

Előfordult, hogy hó szállingózott vagy ködös arcát mutatta a tavasz legnagyobb nemzeti ünnepünk, március 15-e reggelén városunknak. Ám, mintha az ünneplők tiszta érzései tették volna, legtöbbször fokról-fokra kivilágosodott a szürkeség. A Kossuth-szobor előtt olykor már a Nap is megmutatta arcát az ünneplő sokaságnak.

Községünkben 1848. március 15-én az ég borús és vigasztalan volt, eső szemerkélt, győzte egész napon. A kvártély házbéli vendég is visszavackolt, nem akart menni. Ezen a napon nálunk nem történt semmi.

Az orosháziak Mikolay István evangélikus lelkész Pesten jogászok fiajának március 18-ára leérkező leveléből tudták meg az eseményeket. Az egymásnak elmentmondó hírek szerint:

– Az orosháziak nem tulajdonítottak túl nagy jelentőséget a pesti eseményeknek.

– Az orosháziakban az 1848-as mozgalmak hírei nagy lelkesedést keltettek. A márciusi határozatokat a megyei népközlés után, március 24-én hirdették ki Orosháza népe előtt. Ennek hatására a rákövetkező napon fölzendült a nép: „Nagy csoport nép a községhezát meglepte.” El akarták csapni az előjáróságot. Az akkori szolgabírónak és a népszerűséggel bíró Balassa evangélikus lelkésznek nagy erőfeszítésébe került a népet a rend felbontásától visszatartani.

Április 4-én népgyűlésre ült össze a község lakossága az evangélikus templomban. Ugyanezen a gyűlésen tervezték a nemzetőrség megalakítását is, amelyet a község négy kerületéből delegált küldöttek ekkor még nem szavaztak meg.

Hazádnak rendületlenül...

Helységünk kiválóbb mozzanatai köze sorolhatjuk, hogy a forradalom és szabadságharc idején az orosháziak nemcsak gyorsan, de nagy számban (665 gyalogos) indultak a szorongatott Arad megsegítésére. A község pénzt, élelmet, fuvar, lovakat, katonát adott. A Nemes vármegye valamennyi helysége közül, nálunk jelentkezett a legtöbb lovas a Nemzetőrségbe! Ha egyet hozzáteszünk, másfélszáz. *Itt szép lelkesedés volt!*

Mindenki úgy segített, ahogy tudott. A veszélyben forgó haza oltárára az evangélikus egyház 200 pengő forintot „határozott adatni” egyházi pénztárából. A honvédekre nézve pedig kimondta, míg

azok a hazát szolgálják, családjuk minden egyházi adózástól felmentetnek.

Legyen ágyú belőle!

Mikolay István lelkész és Neumann segédlelkész lelkesítő szavaira, a haza szükségletére az orosháziak egyhangúlag felajánlották az 1818-ban készült legnagyobb harangjukat. A nép csupán azt kívánta, „ha a haza ügyei tisztába hoztának”, a belőle öntött ágyú az orosházi nemzetőrök tulajdona maradjon. (A nagyharangból mégsem lett ágyú, mert az ellenségnek Pestre vonulása miatt azt fele útból vissza kellett hozni. Ma is a helyén van.)

Hí a haza! Októberben Máriaassy őrnagy vezérlete alatt ezer orosházi népfőlkelő lépte át Pécskánál a Marost. Zászló lengett a szélben! Hurrák és patadórgés. „Jézus Krisztus megy az élen!” Átgázoltak idegen mezsgyéken, bevették Szádorlakot és Új-Aradot...

A történelem szekere közénk hozott egy vándor históriást, Oláh Istvánt, aki házról-házra járva árulta Stancsics Mihály és mások néphevítő iratait. A piacon meg földfoglalásra biztatta Isten szegényeit... A históriást a rögtönítélő bíróság kötel általi halálra ítélte. Az ítéletet végrehajtották...

1849 februárjában Aradról gyászhirot hozott a baráti levél: Mikolay István lelkész jogász fia, Mikolay Albert, elesett Ó-Aradon! Három golyót kapott a HAZÁÉRT! Ő nemcsak Orosháza, de a vármegye első tisztí hős halottja volt. S földiek még: huszonheten.

Orosházán a templomban Balassa lelkész búcsúztatta a község hősi halottját, és utána felolvasták a megye gyászjelentését is, melyet a Védbizottmány 1849. február 15-i ülése tett közzé. (Alig egy év múltán Balassa Pál lelkészt a császári rendszer iránti ellenséges megnyilvánulásaiért – valamint más kisebb vétségekért – megfosztották papi hivatalától.)

1898 márciusában a község átiratban kérte fel az evangélikus egyház igazgatóságát, hogy „1848. március 15-ének 50 éves emlékére 15-én hálaadó istentiszteletet tartson, s hogy 15-én az összes iskolában a tanítás szüneteljen.”

Az egyháztanács kész örömmel teljesítette a kérelmet, hazafias kötelességének érezte megünnepelni a dicső nap 50. évfordulóját. Március 15-én reggel a tanítók növendékeik előtt méltatták a nap jelentőségét, utána egész napos szünetet adtak a tanulóknak.

Közel száz év után egy kisfiú kérdéseket tett fel, március idusán. Néhány éve történt, március 15-én, a Kossuth-szobor előtti ünnepségen. Egy fiatal édesapa, négyéves forma kisfiát nyakába ültette, hogy még nálunk is többet, messzebbre lásson. Ez a kisfiú kérdéseivel lopta be magát a körülötte álló, lélekben is ünneplő emberek szívébe: „Apa, Kossuth Jalost ünnepeljük? Igen, kisfiam. Itt van eltemetve? Nem, Budapesten a Kerepesi temetőben. Apa, mi a koszorú, virág? Igen kisfiam, sok virág egybekötve. Miért rakják a sok virágot a szoborhoz? Tiszteletből!”

Én is tiszteletből írom e sorokat. Nemcsak Kossuth, Petőfi, Táncsics és a többi nagyok, és nemcsak történelmünk legfényesebb lapjainak okán. Nemcsak elveszítettnek hitt, történelmünk során többször is mellőzött ünnepünk okán. A kisfiú miatt is, mindannyiunk miatt, akik e napon: „A hit remény és szeretet” oltalma alá ajánlottuk magunkat.

Hamarosan újra itt a nemzeti ünnep! A szívek fölött ismét ott lesz a nemzeti szín kokárda! S a szívekben? Vajon jut-e elég hely szívünkben a megilletődöttség számára? Orosháza népe immár 96. alkalommal gyűlhet össze a lánglelkű márciusi ifjak emlékét felidézni, és ünnepelni, a Kossuth-szobor előtt. Büszkék lehetünk rá, hogy az 1904-ben felavatott orosházi Kossuth-szobor első volt Békés megyében.

A millennium közeledtével, amikor majd a 152. év kiobbant forradalomra való emlékezés ismét felidézi e dicsőséges napok fényét, erejét, jusson eszünkbe: **OROSHÁZA PÉNZT, ÉLELMEZ, FUVART, LOVAKAT, FIATAL ÉLETEKET ÁLDOZOTT A DICSŐSÉGES SZENT FORRADALOMÉRT!**

GYULAI PÁL

Hazám

(részlet)

*Inkább halál, mint gyáva élet,
Igen, vesszünk, ha veszni kell,
De küzdjünk, míg csak egy magyar lesz
És vérezzünk dicsően el.
Lesz legalább a történetben
Rólunk egy nagy emlékezet
Egy büszke nép élt meggyalázva,
De dicsőn halt, mint született.*

1848

Első evangélikus művésznk: Czetter Sámuel

Bizonyára milliónál több orosházi családi adatot rögzítenek 256 éve folyamatosan meglévő anyakönyveink. Hatalmas kincsbánya ez a várostörténet kutatóinak, csak elszántság, idő, erő, jó szem és piciny logika kell az összefüggések feltárásához.

Ezúttal első, külföldön is ismert orosházi művésznk, Czetter Sámuel sok titkot rejtő pályaképehez tudtunk néhány, anyakönyveinkben felbukkanó adalékot hasznosítani. Írásunknak az ad aktualitást, hogy sok szó esett Czetter életművéről a Városi Képtár Baráti Körének február 11-i alakulóülésén.

Egykori lelkész-történetírónk, Veres József 1886-ban ezt írta: „A művészetben eddig egyedül Czetter rézmetsző, orosházi fi tűnt ki, életéről azonban mit sem sikerült megtudnom.” 1965-ben Elek László az Oroszáza története c. könyvben már felhasználta Pataky Dénes, illetve Rózsa György művészettörténészek kutatásait, nyitott maradt azonban a születési hely, idő, és a fő kérdés: Czetter miért írta gyakran rézmetszetei alá, „metszette orosházi fi Czetter Sámuel”. Az időközben megjelent Művészeti Lexikon a Győr megyei Felpécet jelölte meg Czetter születési helyéül. Levelet juttattunk el Dombi László lelkész úrnak, aki válaszában leírta, hogy az 1765. június 12-én született Sámuel apja, Czetter Gottfried 1758-tól a falu evangélikus papja volt, 1767-ben bekövetkezett haláláig. Feleségének, egyben Sámuel édesanyjának a neve Krnuch Mária. További feljegyzéseket nem talált a családról, irataik az 1821-es tűzvészben elpusztultak.

Feltételezhető volt, hogy az anya Oroszázára jött férjhez, és gyermeke így került ide. A házassági anyakönyvben nem találtuk Krnuch Mária nevét. Hosszas keresgélés után azonban olyan adatra bukkantunk, hogy egy Czetter nevű családtag élt Oroszázában. Méghozzá a halotti anyakönyv 1774-es bejegyzései között: „N. Czetter hitvestársa Susana at. 77. 6. Sept.” Tehát Czetter felesége, Zsuzsanna 77 éves korában, 1774. szeptember 6-án meghalt. Életkorából, valamint a hiányos adatokból arra következtethetünk, hogy az elhunyt nem más, mint Czetter Sámuel apai nagyanyja lehetett. Érdekes módon az újabb és perdöntő nyom – ami a gyermek Sámuel orosházi ittlétét illeti – szintén a halotti anyakönyvben található, s édesanyja haláláról tudósít. 1786. január 19-én „Néhai Tiszt.

Horváth András Uram özvegye Nemz. Krnuch Mária Asszony an. 56, at.” Íme, a nagy fel fed ezé s: Hor vá t h And rás (1715–1785) első helyi lelkészünk, miután felesége meghalt, házasságot kötött az özvegyen maradt Czetter Gottfriedné Krnuch Máriával, aki természetesen hozta magával Sámuel fiát Oroszázára. A házasságot – 1768-ra tehetjük – nem Oroszázában kötötték meg. Feltételezhető, hogy az 1768. október 3-án „megkereszteltetett magam fiam Horváth Dávid” már az új házasságból született. Miután az orosházi evangélikus halotti anyakönyv csak 1771-ből maradt fent, nem tudjuk megállapítani Horváth András első feleségének halálzási idejét. Nehezíti a kutatást az is, hogy ez időben nem írták be a születéseknél a gyermek anyja nevét, csak az apját.

Az teljesen bizonyos, hogy az 1770. május 13-án „reggel 7 órakor született és megker. kislányunk Mária” már Krnuch Mária gyermeke. Bár még a házasságkötés pontos idejét nem ismerjük, arra következtethetünk, hogy 1767 végén vagy 1768 elején, 2 és fél éves korában érkezett Czetter Sámuel Oroszázára édesanyjával és apai nagyanyjával együtt. Itt eszmélt a világra, itt töltötte gyermekkorát, itt élt családja, ezért vallotta magát orosházinak. Engedett Kazinczy Ferenc kérésének, aki arra ösztönözte, hogy „a német Czetter nevet rúgja el magáról, s nevezze magát orosházinak.” Ő egy közbeeső megoldást választott. Megtartotta a Czetter nevet, de művei alá odaírta az „orosházi”, „orosházi fi” vagy az „orosháziensis” jelzőt.

A négy népiskolai osztályt bizonyára Oroszázában végezte, majd 1775 körül Sopronba, Pozsonyba, esetleg Bécsbe mehetett középiskolába, 1783-ban már a bécsi Képzőművészeti Akadémia anyakönyvében található a neve. Első rézmetszete 1786-ból ismert. Dolgozott a Bécsben kiadott „Hadi s más nevezetes történetek” című folyóiratnak és az ugyanott megjelentetett „Magyar Hirmondó”-nak. A lap egyik 1793-as számában írták: „Békés Vármegye Oroszáza nevű helységéből származott hazánkfiának nevét több ízben olvashatták erdélyi olvasóink az általunk leküldött képek alatt. Ezen szép tehetségű ifju különös szorgalmatossággal fáradozott darab időtől fogva egy Maulbertsch híres képíró által rajzolt képnek rézre való metszésében, mivel ezen munkája által kívánta magát a világ elélt megismertetni, minek utána az idevaló Aka-

démiában pályáját végezte volna ebben az esztendőben...”

A közélet jeleseiről – I. Ferenc császár, József főherceg, József nádor, Széchényi Ferenc gróf stb. – is készített találó portrékat. A II. József a ravatalonc. művétette ismertté nevét. Több mint száz metszetét szignálta, készített térképeket, katonai viseletek egész sorát, folyóiratok és könyvek illusztrációit.

Annyit tudunk még róla, hogy 1800-ban megházasodott, 1807-ben Szentpétervárra költözött, I. Sándor cár hívására. Legutolsó általunk ismert műve 1819-ből való, a Kreml lát képe. Valószínűleg Oroszázában halt meg. Elek László írta róla: „megérdemli, hogy életútjának állomásairól további pontos adatokat szerezve, úgy őrizzük meg emlékezetünkben, mint meggyénk első, nemzetközi mércével mérhető, kiváló képességű grafikusát.”

REMÉNYIK SÁNDOR

A fordító

Károli Gáspár emlékezetének

*Alkotni könnyebb: a szellem szabad,
A képzelet csaponghat szerzetészét,
Belekaphat a felhők üstökébe,
Felszánthatja a tenger fenekét,
Virágmaggal eget-földet bevethet,
Törvényre teheti a játszi kedvet,
Zászlóvá a szeszélyt, mely lengve lázad,
S vakmerőn méri Istenhez magát...
Az alkotás jai, kísértetbe is visz.
A fordítás, a fordítás – alázat.
Fordítani annyit tesz, mint meghajolni,
Fordítani annyit tesz, mint kötve lenni,
Valaki mást, nagyobbát átkarolva
Félig őt vinni, félig vele menni.*

*Az, kinek szellemét ma körülálljuk,
A Legnagyobbak fordítója volt,
A Kijelentés ős-betűire
Alázatos nagy gonddal ráhajolt.
Látom: előtte türelem-szövétnék,
Körül a munka nehéz árnyai:
Az Igének keres magyar igéket.
Látom, hogy küzd: az érdes szittya nyelv
Megcsendíti-e Isten szép szavát?
És látom: győz, érdes beszédinek
Szálló századok adnak patinát.
Ő, be nagyon kötve van Jézusához,
Félig ő viszi, félig Jézus őt.
Míg nem Vizsolyban végül megpihennek,
Együtt érve el egy honi tetőt.
Amíg mennek, a kemény fordítónak
Tán verejtéke, tán vére is hull,
De türelmén és alázatán által
Az örök Isten beszél – magyarul.*

Nyugdíjasok figyelmébe

2000. február 27-én reggel a „Vasárnapi Újság” című rádióműsorban, a Kossuth Rádióon hangzott el Orbán Viktor miniszterelnök nyilatkozata, 7 órától kezdődően, alapvetően fontos kérdésekről. A hosszú, egyórás interjúból csak a nyugdíjas testvérek ügyére térünk ki, tekintettel arra, hogy egyházközségünk jelentős rétegét képezik a nyugdíjasok.

Köztudott, hogy a mögöttünk levő, közel 50 esztendő történelmi tragédiánk a nyugdíjasokat sújtotta legjobban. A korábbi, nem egykori hatalmi helyzetből nyugdíjba kerültek helyzete valóban megszorító. Magas, sőt nagyon magas nyugdíjak most is léteznek, de annak magyarázata az elmúlt korszak felejtésre ítélt időszakába nyúlik vissza. Orbán Viktor miniszterelnök szavai:

„Minden januárban lórúgásszerű ár-emelkedések szoktak történni; mondom Önnek erre egy számot, 1999 januárjában is 2,5% volt az infláció mértéke – a hatalmas ár-emelkedések miatt. Önök is tudják, hogy ebben az évben a kormány nagyon sok összeütközést vállalt a gazdasági érdeksoportokkal, megakadályozta a radikális ár-emeléseket – BKV, MÁV, MATÁV, és sorolhatnánk tovább. Energiaáraknál sem emeltünk, és így tovább, ezért 1,5%-os lesz az infláció januárban. És az árak egyáltalán nem lódultak meg olyan lórúgásszerűen. Tehát ami a kormány és a magyar gazdasági élet szereplőinek szándékát illeti, ott egyetértés van, hogy egy ilyen gazdaságpolitikát kell folytatni. Ami miatt az Ön kérdés indokolt, az az, hogy a magyar gazdaság teljesítményét nagyban befolyásolja, hogy a világpiacon a kőolajárak hogyan alakulnak, és azt nem tudjuk befolyásolni. És ha azok magasak, akkor Magyarországon a benzin és a gáz ára fölmege, és ez rossz hatással van az inflációra.”

Kommentárként csak annyit: valóban fel kell figyelni arra, hogy az infláció nem az eget ver, és az árak sem emelkedtek a csillagos égbé. Az előző ciklusban hihetetlenül magas ár-emelkedések voltak, és az infláció nagyon magas volt. Most ezt szívós munkával állították meg. A miniszterelnök szavai:

„De a nyugdíjasokat szeretném egy dolog miatt megnyugtani. A nyugdíjasok joggal aggódnak a miatt, és az elmúlt... az előző kormány időszakában – had fogalmazzak inkább így –

gyűjthettek is rossz tapasztalatokat, hogyha az infláció magasabb lett a várakozásokhoz képest, ez az ő nyugdíjukat egyáltalán nem emelte. Na, ennek a korszaknak vége van. Most egy olyan rendszerben emeljük a nyugdíjakat, hogyha az infláció a tervezettnél magasabban alakul, akkor félévkor a nyugdíjakat korrigálni fogjuk. Úgy számoltunk, hogy 6% az infláció és egy 8–8,5%-os nyugdíjemelést gondoltunk. Ha az infláció ennél magasabb félévkor, akkor annak érdekében, hogy a nyugdíjak reálértéke növekedjen – mert erre van szüksége a nyugdíjasoknak – emelkedni fog a nyugdíj mértéke. Január 1-jéig visszamenőleg!

[...] Mindannyian tudjuk – hiszen nagyon sok nyugdíjast ismerhet mindenki személyesen is –, hogy nehéz a helyzetük. A fiatal családok mellett talán az ő helyzetük a legnehezebb, ezért számukra is a gyarapodásnak és a tisztességes életnek a feltételeit biztosítani kell, vagy legalábbis minden kormánynak ezt meg kell próbálnia. A hivatalba lépéskor – 1998-ban – én a mögöttünk hagyott akkori nyolc évnek a tapasztalatait próbáltam elemezni, és úgy láttam, hogy a nyugdíjasok számára az okozza a legtöbb csalódást, az a legnagyobb, legerősebb oka a lehangoltságuknak, hogy jön egy-egy kormány, csökkenti a nyugdíjak reálértékét, majd megemeli, majd megint csökkenti, majd megint megemeli. Tehát nincs egy olyan pálya a nyugdíjasok előtt, ami arról szólna, hogy biztosak lehetnek abban, hogy egyetlen évben sem csökken az ő nyugdíjuk vásárlóértéke, és biztosak lehetnek abban, hogy bizonyos mértékig kiszámíthatóan, minden évben viszont növekszik. Most, ha jól megnézzük, hogy mondjuk '94 és '98 között mi történt a mi nagyszüleinkkel, vagyis a nyugdíjasokkal, akkor azt látjuk, hogy ott négy év távlatában elvesztették a nyugdíjuk vásárlóértékének 12 százalékát. Volt olyan év, amikor 18 százalékát veszítették el, de az a ciklus végére mérséklődött, és egy 12 százalékos, négy éves veszteségben öltött testet. Ezután következtek mi. Mi két dolgot tettünk. Először is, a nyugdíjak reálértékét növeltük. 1999-ben a nyugdíjak reálértéke átlagosan több mint négy, kicsivel több, mint négy százalékkal növekedett. Ez volt az egyik dolog: tehát nőtt, nem csak nominálisan, tehát szám szerint, hanem a vásárlóértékét tekintve is. Tudom, hogy négy százalék nem megváltás a nyugdíjasoknak, de

hát azért, mégiscsak egy előrelépés. Azt is megtettük, hogy az alacsony nyugdíjakat jobban emeltük, mint a magasabb nyugdíjakat – így egy kicsit kiegyenlítőbb helyzetet hoztunk létre. Ezt sokan bírálják, és valóban van is sok érv, ami fölhozható egy ilyen szemlélet ellen, mint amit mi képviselünk. De úgy éreztük, hogy az alacsony nyugdíjasok olyan – elnézést – nyomorult helyzetben vannak, hogy minden eszéköt meg kell ragadnunk. A nehéz helyzet ellenére – emlékezzünk arra, hogy akkor háború, orosz válság, árvizek – mégiscsak meg kell emelnünk a kisebb nyugdíjakat nagyobb arányban. Voltak olyan nyugdíjak – a legalacsonyabbak – amelyeket több mint húsz százalékkal emeltünk meg egyetlen esztendő alatt. Ez pedig vásárlóértékben tíz százalékos emelést jelent. Én tudom, hogy ez is kevés, elkötelezett vagyok az ügyben, hogy ez a szám még növekedjen – de ennyit tudtunk tenni '99-ben. Ami ezt az évet illeti, ismét nőni fog a nyugdíjak vásárlóértéke, minimum két százalékkal, de inkább többel – és az előttünk álló évekre is azt tudom mondani a nyugdíjasoknak, hogy minden reményünk megvan arra, hogy minden évben nő a nyugdíjuk. Nem lesz tehát olyan, hogy egyszer elvesznek az egyik kezükkel, utána a másik kezükkel visszaadnak, hanem minden évben emelkedni fog valamelyest a nyugdíjak vásárlóértéke. A nyugdíjasoknak is érdekük, hogy a gazdasági növekedés erősödjön Magyarországon, mert minél nagyobb a gazdasági növekedés, annál nagyobb összeget tudunk fordítani a nyugdíjakra is. Amikor tehát azt hallják, hogy lehet-e 7%-os gazdasági növekedést előállítani Magyarországon, akkor kérem a nyugdíjasokat, hogy szurkoljanak nekünk annak érdekében, hogy sikerüljön ezt a magasabb növekedési ütemet elérni, mert ez számukra is magasabb nyugdíjat jelent.”

A lényeg, hogy nem félvezető és látványos százalékszámokat kell emlegetni, hanem mindig az infláció összefüggésében kell a tényszámokat értelmezni. Tehát ha 30% az infláció, akkor a 20 %-os nyugdíjemelés jelentős vásárlóértékcsökkenést jelent. Ha „csak” 8,5%-os a nyugdíjak emelése, az látszólag a 20-nál kevesebb, de ha az infláció csak 6%, akkor viszont vásárlóérték növekedés történt. Így több a 8,5% mint a 20%.

erjé

Beszámoló gyülekezeti hospitálásról

„Márpedig az Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta.” (1Kor 12,18)

2 000. február 3–13. között – végzős teológushallgatóként – az orosházi evangélikus gyülekezet életében vehetem részt, tíz napon keresztül. Közben alkalmam nyílt alapos betekintést nyerni a gyülekezet modelljébe, a szolgáltók mindennapjaiba, az alkalmakon és a beszélgetéseken keresztül. Ezúton számolok be röviden tapasztalataimról, meglátásaimról.

A gyülekezet helyzete a város lakosságának megoszlása tekintetében

A formális számarányok egyértelműen többségi helyzetet mutatnak a városban képviselt többi felekezethez (római katolikus, református, adventista, nazarénus stb.) képest. A hitüket gyülekezeti keretek között aktívan gyakorlók azonban ennél jóval kevesebben vannak. (Ez megyénk területén általános jelenség.) Ezzel az igen nagy kihívással kell szembenéznie a gyülekezet szolgáltóinak. Így látásuk nemcsak belső életükre irányul, hanem a lakosság közéletében több szinten is igyekeznek jelenlétüket biztosítani: előadások, kiállítások megnyitója.

Adminisztratív terület

Előjáróban a megértéshez meg kell említenem, hogy a gyülekezet nagy múltal rendelkezik és ma is esperesi székhely. E két aspektus is indokolja azt, hogy több-rétű adminisztratív tevékenységet kell ellátnia. Ehhez a gyülekezet hozzáértő tagjaiból több személyt részmunkaidőben alkalmaznak. Feladatuk megosztva kiterjed az anyakönyvezéstől a gyülekezeti és egyházmegyei levelezés lebonyolításán és iktatásán, az egyházi tulajdonban lévő üzlethelyiségek bérbeadásán, a két temető működtetésével járó adminisztráción keresztül egészen a számítógépes könyvelésig. Az intézmények és az alapítványok ilyen jellegű ügyeinek nagy részét külön apparátus látja el. A zárszámadást a leánygyülekezetekben is szakértő bevonásával végezték el. A gyülekezet területén most már értékes, védetté nyilvánított levéltár is működik. Főállásban egy előzőleg könyvtárosi állást betöltött személy igyekszik a rendszerezés, a dokumentumrestaurálás, a kutatási lehetőség sza-

bályozásának feladatát lebonyolítani. Az iratterjesztés folyamatos utánpótlása és megvalósulása formálódóban van. A gyülekezet tagjainak különféle igényes írásaival, rendszeresen megjelenik folyóiratuk, az Orosházi Harangszó.

Intézmények működése

Evangélikus „Hajnal” Óvoda, valamint Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium működik a városban. Felmerő rendben történt a fokozatos funkcióba vétel. Éppen az 1999–2000-es tanévtől kezdve az iskolában már minden osztály egyházként indulhatott. Mindkét intézményben meghatározó élményekkel és jövőbeni lehetséges szakmai kapcsolatokkal gazdagodhattam. A vezetőkkel tartalmas beszélgetést folytathattunk. A pedagógiai programot és a munkatervet is tanulmányozhattam. Egy nevelői értekezleten, több hittanórán és a pedagógus énekkar egy próbáján való részvételem által tapasztalhattam egy olyan intézmény munkatársainak mindennapjait, amilyen nemcsak külső egyházi címke szerepel, hanem törekednek élni is a keresztyén értékrendet. Ennek gyümölcsei már mutatkoznak, Isten dicsőségére. Hasonló a véleményem az óvodában tapasztaltakról is. Igyekeznek szervezett keretek között is foglalkozni a gyermekek, a nevelők, és a szülők lelki életével. Hangsúlyt fektetnek a gyülekezet és az intézmények életének szoros összefonódására. Ennek szemléletes példái a következő kezdeményezések:

1. Hetente reggeli áhítatok külön a gyermekek, a szülők és a nevelők részére – lelkészek közreműködésével.
2. Havonta Lévíta-kör a nevelőknek – szintén a lelkészek közreműködésével –, melynek keretében a pedagógusokat érintő fontos témák kerülnek elő szervezett előadás, valamint – igény esetén – kapcsolódó beszélgetés formájában.
3. Hetente Sámuel-csoport a „Hajnal” Óvodában, az egyik lelkész irányításával, mely nagyrészt pedagógusokból áll, és a vasárnapi gyermek-istentiszteletre való közös készülés a célja, szakmai és lelki szempontból is.
4. A gyermekek lelki fejlődésének támogatására jó alkalom a hittanórákon kívül az osztályonkénti, csoportonkénti rövid kezdő áhítat – naponta imádság, igeolvasás, éneklés, beszélgetés keretében –, amelyet mindig az adott nevelő vezet.

5. Évente nyári táborozást szerveznek a gyermekek számára, amely sokféle programot kínál, és a keresztyén értékek közvetítésére, megélésére is lehetőséget ad.

Az intézmények szakmai működésének és lelki életének a komoly egybefonódásától nem szabad eltekinteni, mivel sok gyermeknek – és szülőnek is – itteni tapasztalata lehet az egyetlen lelki támasz és iránymutatás az életében. Ettől megfosztani senkit nem szabad, sőt még inkább felelősséggel ruházhat fel bennünket ez a helyzet.

Kazuális szolgálatok

A keresztesítés, konfirmáció, esketés, temetés szolgálatát igénybe vevők esetében az adatokat a lelkészek adatlap segítségével rögzítik. Elengedhetetlennek tartják az érintettekkel, illetve a közeli hozzátartozókkal való találkozást a szolgálat előtt. Más gyülekezetekhez hasonlóan itt is problémát jelent az, hogy sokan csak „szolgáltató vállalatnak” tekintik az egyházat, és komolyabb ismeretük sem a keresztyén tanításról, sem az alkalmakon való viselkedésről előzetesen nincs. Ez még nem probléma, ha ekkortól kezdve viszont őszinte nyitottságot, kereső magatartást tanúsítanak. Erről keresztesítéssel kapcsolatban negatív tapasztalatot is hallhattam.

Részt vehettem egy párjegyes oktatásának egy alkalmán is, amelyen nyitottságot, érdeklődést tapasztaltam. Ezt az oktatást lényeges kapcsolópontnak látom, ha megfelelően valósul meg.

Keresztesítés hospitálásom idején nem vot. Az evangélikus iskolába keresztesítés nélkül beiratottaknak időközben lehetőséget biztosítanak a keresztesítésre.

A konfirmációs oktatás szombaton délelőttönként két csoportban folyik, az anyagyülekezetben, majd a konfirmáció előtt néhány héttel közösségi szempont miatt összevonják a csoportokat. Rákóczi-telepen külön konfirmációs oktatás folyik, és szeretnék, ha a konfirmáció is egy jeles alkalom lenne a kis gyülekezet életében, hogy kezdjék sajátjuknak érezni az ott élő emberek. A konfirmandusok részére külön hetet szerveznek minden évben, amely a keresztyén életrendre való lelki nyitottságukat és a testvéri közösség alakulását elősegítheti. Sokan közülük az evangélikus iskola tanulói, de vannak más iskolából érkezők is.

Folytatás a 19. oldalon

Temetésen egy alkalommal vettem részt. A hozzátartozókkal való előzetes lelkészi beszélgetés és az életrajzi adatok hozzásegítik a szolgáltót a személyesebb, érintésre képesebb igehirdetéshez. Jellemző, hogy az évenkénti temetések száma sajnos jóval meghaladja a kereszteleseket. A társadalmi temetést igénylőké pedig még mindig nagyon magas, több, mint a református és római katolikus temetések évenkénti együttes száma. A temetés szolgálatával kapcsolatban említtem meg azt a kiugróan lényeges lelki gondozói aspektust, hogy a lelkész a látogatásait úgy ütemezi, hogy a temetést követően – a gyász időszakának nagyjából 2. hete után – eljusson a hozzátartozókhoz.

Állandó gyülekezeti alkalmak

Vasárnapi istentiszteletek (Orosháza, Rákóczi-telep, Szentetornya, Kardoskút, havonta Monori-tanyák); gyermek istentisztelet; úrvacsoraosztás havonta és ünnepekkor, illetve igény szerint; esti istentisztelet; kedden és pénteken reggeli áhítat; csütörtökön esti istentisztelet és kapcsolódó bibliaóraszerű beszélgetés; pénteken este TEVE alkalom tizenéveseknek; szombaton este fiatal felnőttek alkalma nyújt lehetőséget a közös lelki épülésre.

Látogatások

A gyászolók látogatásáról már írtam. A gyülekezet tagjai között természetes módon is folyik ez a szolgálat. A kórház és az idősek otthona jelenléte speciális elvárásokat és lehetőségeket is támaszt ezen a területen. Rászoruló embereket látogatnak lelkészek és gyülekezeti tagok egyaránt. Szükség esetén úrvacsoraosztással kötik egybe. A látogatásokra való készülés, azok tartalma és kimenetele helyzetenként változó. Az igazgató lelkész gyakorlatában láthattam azt, hogy módszeresen rögzíti a fontos információt a látogatásában szereplő személyekről. Hospitálásom ideje alatt kórházi és otthon történő látogatáson én is jelen lehettem. Ezek az impulzusok tovább erősítettek látásomban a személyes lelki gondozás szükségességét.

Az orosházi gyülekezet közelebbi és távlati tervei

Részt vehettem a gyülekezet tisztújítást előkészítő presbiteri ülésén, amelyen egy másik napirendi pontként éppen ezek a tervek szerepeltek. Egy, a gyülekezet tulajdonában lévő épületet szeretnének felújítani, benne idősek számára napközi otthont, a fiatalok számára pedig közösségi helyiséget berendezni. A gyülekezet intézményeivel karöltve a millenniumi rendezvénysorozat programjainak szervezéséből és megvalósításából jelentős részt vállalt. Ezekből kiemelkedik az Országos Millenniumi Fórum; Szokolay Sándor: Jobbítsd a nemzetöt című művének ősbemutatója; a Keresztyén Pedagógusok Regionális Találkozója és az Országos Evangélikus Találkozó.

Összefoglalásképpen

Hitemben és elhívásomban erősödve, az állapotokat realisabban látva, megfontoltabban jöttem el az orosházi gyülekezetből. Valamennyire megismerhettem különböző gyülekezeti tagok és munkatársak látását többféle területen. Öröm tapasztalni, hogy ennyire különböző személyiségű, mentalitású lelkészek mennyire együtt tudnak szolgálni odafigyelve, nem pedig rivalizálva egymással.

cokat. Izgalommal készültünk a vizsgára, mely nem is annyira vizsga, hanem inkább egy bemutató volt a szülők és a vendégek számára.

A mi osztályunkban, a 7/6-ban 14 lány és 7 fiú van, így minden fiúnak két lány jutott táncpartnerként. Ilike néni és Zoli bácsi köszöntő szavai után már mindenki csak a zenére várt, melyre bevonultunk. A fiúk felkérték táncpartnereiket, elhelyezkedtünk, majd sorban bemutatuk a táncokat. Ezután a Pitvarosi Társastáncklub felnőtt csoportjának színvonalas bemutatóját láttuk, melyet a 8/6 osztályosok tánca követett. Az eredmény: ötösre vizsgázott minden gimnazista!

Köszönjük a lehetőséget mindenkinek, aki segített bennünket abban, hogy megismerjük a közös táncolás örömet, szépségét. Reméljük, lesz alkalom a folytatásra is!

Harmati Boglárka – Kovács Klaudia

Nagy Ervin:

„Mindaddig megsegített az Úr...”

Számomra a Feltámadás ünnepe, és annak közeledése személyes okok miatt is nagyon fontos, hiszen ehhez kötődik az, hogy végül is visszamentem a teológiára, és azt elvégezve lelkészi szolgálatot vállaltam.

1995 Nagyhétéről, Húsvétjáról van szó. Abban az évben történt életemben az a fordulat, amelynek nyomán most itt vagyok. Az azt megelőző időben Békéscsábára jártam át egy külkereskedelmi szakfolyamra. Az egyháznak nem jártam a környékére sem nagyon, abban az időben. 1995 év elején adták ki nagyapámnak a prédikációs kötetét, amelynek bemutatóján, azon a bizonyos szeretetvendégségen ott voltam. Megéreztem valamit a gyülekezet szeretetteljes légköréből, gyülekezeti tagok szeretetéből. Bőjt vége felé aztán, amikor a Paraklétosz készült már egy zenés darabbal, valahogyan – szabad időm lévén – el-elmentem a próbákra.

És valami megragadott. A zenében, a mondanivalóban, vagy abban, ahogyan a fiatalok – akkor még nélkülem – előadták a darabot? Talán mindegyikben volt valami. Őcsém újra meg újra elhívott a próbákra, aztán istentiszteletre is. Én pedig újra és újra elmentem, és egyre inkább éreztem, hogy ott a helyem. Feltámadás ünnepén pedig meghallottam Isten Igéjét is. Végre, először életem során számomra is meggyőző módon, a valóságosan feltámadott Krisztusról. És elkezdtem szomjazni Isten Igéjét, ahogyan addig még sosem, és – sajnos – azóta is ritkán. Azóta vagyok folyamatosan a gyülekezetben.

Mindez öt esztendeje történt. S „... mivel az Isten mind e mai napig megsegített, itt állok, és bizonyosságot teszek kicsinyeknek és nagyoknak...” (ApCsel 26,22). S hitem szerint mindazoknak a nevei fel vannak írva a mennyben, akik Isten eszközei voltak a megtérésemben. Hálával gondolok rájuk.

GYÜLEKEZETI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Kiss József és Szikora Gabriella leánya:

FANNI 1999. december 12.

Somogyi Géza és Bikádi Éva fia:

NORBERT GÉZA 1999. december 26.

Durkó István és Farkas Andrea leánya:

EDINA KATA 2000. február 27.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Takács László és Sinkó Ildikó 2000. január 8.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK 1999. december 3.–2000. február 25.

özv. Süle Ferencné (Mlinár Éva 71), Kiss Sándor (77), Szendi H. Károlyné (Csizmadia Jolán 73), Török Tibor (65), Laki Sándorné (Polyák Erzsébet 56), Bocskai Szilárd (25), Boros Bálint (80), Vági Mihály Béla (75), Vaskor Jánosné (Gránicz Mária 92), id. Kiss Sándor (88), id. Ravasz Lajos (75), özv. Berke Lajosné (Győri Julianna 74), özv. Csizmadia Andrásné (Szemenyei Etelka 94), Csécei Pál (13), Lukács Györgyné (Hajdu Julianna 89), Kulcsár János (90), özv. Németh Jánosné (Takács Irén 92), Szabó Imréné (Varga Irén 79), Mitrik Istvánné (Pukánszki Etelka 90), Martók Antal (73), Nagy Pálné (Görbics Irén 72), Zsikai Zoltán (67), Ádász József (86), Berta Sándorné (Tóth Ilona 81), Kontra Antalné (Mór Baranyai Julianna 94), Tóth Béláné (Zalai Irán 61), Tobak Sándorné (Berta Irén 71), Hajdu Jánosné (Angyal Katalin 79), özv. Pipis Sándorné (Lukács Eszter 85), Szabó Imréné (Kanó Mária 86), özv. Éliás Istvánné (Bán Julianna 89), Szuda György (79), Pataki Ferenc (75), Éliás Dávidné (Horváth Ilona 79), özv. Kérdő Antalné (Mohos Rozália 77), Koncsek Ferencné (Dimák Jolán 56), Valent Mihály (81), özv. Belicza Mihályné (Balázs Mária 90), Szita István (89), Csiszár Lajosné (Kabódi Zsuzsanna 75), Koós Lajos Vilmosné (Lénárt Mária 62), Petrucz György (90), Dénes Bálint (87), Pusztai Antalné (Berta Berta 69), özv. Horváth Sándorné (Vági Rozália 88), Zs. Szabó István (77), Tóth Mikó Sándorné (Csiszár Eszter 86), Soós Éva (55), Farkas János (60), id. Tóth István (71), özv. Balogh Jánosné (Szemenyei Etelka 90), Lázár István (73), Musztafa Szulimán (79), Szendi Horváth Antalné (Kocsondi Erzsébet 88).

A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. (1Jn 2,17)

ADOMÁNYOK HARANGSZÓ ÚJSÁGUNKRA

(1999. december 3.–2000. február 23.)

Tompa Istvánné	1000 Ft
Verasztó Ferencné (Kardoskút)	500 Ft
Szász István és neje	600 Ft
Benkő Istvánné (Salgótarján)	500 Ft
Tóth Lenke	1000 Ft
Kocsis Sándor	500 Ft
Nagy Ervin és neje	5000 Ft
Dobsa Józsefné	700 Ft
Pleskó Pál	2000 Ft
ö. Lázár Jánosné	1000 Ft
Éliás Dávid	1000 Ft
Jankó Bálintné	2300 Ft
Koszorús Oszkár és neje	1500 Ft
Faludiné Szita Margit (Bp.)	500 Ft
Fábri Ilona	500 Ft
Kilián László és neje	1000 Ft
Balogh László (Monor)	500 Ft
Ravasz Antalné	1000 Ft
Nyíri Istvánné	500 Ft
Kovács Ferencné	500 Ft
Szekeres Istvánné	500 Ft
Vági Lászlóné	1000 Ft
Csépe László (Pásztó)	1000 Ft
Nemes Endréné	800 Ft
Szemenyei Béla	1500 Ft
Kovács Ferenc	1000 Ft
Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	2000 Ft
Hegedűs Sándor	1000 Ft
Pál Tamásné	1000 Ft
Macher Lajosné	1000 Ft
Gyömrei Antal (Kardoskút)	1000 Ft
Ádász Etelka	2000 Ft
Dimák Józsefné	1000 Ft
Györgyi Bálint és neje	1000 Ft
Csepregi Imre	1000 Ft
Pataki Antalné (Kardoskút)	1000 Ft
Dr. Buda István (M.bánhegyes)	1000 Ft
Németh Lászlóné (Tótkomlós)	1000 Ft
Ádász Bálintné (Kardoskút)	500 Ft
Hajdu Józsefné (Kardoskút)	500 Ft
Nagy Dénesné	500 Ft
Benkő Pálné	500 Ft
Kiss Józsefné	1000 Ft
Tóth Lenke	1500 Ft
Petőné Rácz Erzsébet (Budapest)	1000 Ft
Tóth B. Józsefné	1000 Ft
Nyerges Pálné	500 Ft
Szula Lajos és neje	1000 Ft
Kovács Máténé	500 Ft
Boldog Mátyásné	500 Ft
ö. Molnár Jánosné	500 Ft
Mocsári Miklósné	300 Ft
Borsi Ferencné	500 Ft
Spreicz Andrásné	500 Ft
Kulcsár Jánosné	1000 Ft
Baki Béláné	1000 Ft
Musztafa Szulimán és neje	5000 Ft
Dr. Musztafa László	5000 Ft
Dr. Musztafa Szulimán	5000 Ft
Szabó Jánosné	500 Ft
Tóth Sándor	3000 Ft
Istennél tudva lévő 9 testvértől	7000 Ft

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes · **Társzerkesztő:** Koszorús Oszkár presbiter · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomtatás:** Iniciale Bt., Orosháza

HÍREK, TÉNYEK, ESEMÉNYEK...

Összeállította: Ribár János szerkesztő

Országos Evangélikus Millenniumi Fórum Orosházán

Örömteli kitüntetés érte az Orosházi Evangélikus Egyházközséget: 2000. április 8-án, szombaton 10 órától ugyanis mi adunk helyet az Országos Evangélikus Millenniumi Fórumnak. Összesen két ilyen országos fóruma lesz Evangélikus Egyházunknak: március elején Sopronban, valamint április 8-án, Orosházán. Ide várjuk Magyarországot keleti és északi egyházmegyéit, azok espereseit, lelkészeit, presbitereit, gyülekezeti tagjait és minden érdeklődőt.

Vendégeink között köszönhetjük két püspökünket is, D. Dr. Harmati Béla déli kerületi, valamint D. Szabik Imre északi kerületi püspököket, akik természetesen jelenlétükkel és szolgálataikkal gazdagítják ezt a jeles alkalmat.

Természetesen gyülekezetünk tagjainak részvételére és segítségére is számítunk, hiszen házigazdai kötelességünknek is eleget kell tennünk, azaz gyakorolnunk kell a vendégszeretetet.

Húsvéti ünnepek

Idén, a millennium évében meglehetősen későn van a húsvét, azaz a feltámasztás ünnepe. Virágvasárnap (Jézus Krisztus Jeruzsálemi bevonulásának ünnepe) április 16-án van. Ezzel kezdődik a PASSIO hete, vagy más néven a NAGYHÉT, amikor estéről estére Jézus Krisztus szenvedéstörténetéről emlékezünk meg. Előre is hívogatunk a nagyheti sorozatunkra, amely minden este 18 órakor kezdődik.

Kiemelt ünnepi alkalom a nagyhéten NAGYCSÜTÖRTÖK napja, amikor az Úr szent vacsorájára emlékezve idézzük fel az úrvacsora szentségének értelmét és jelentőségét.

Másnap feketébe öltöztetjük az oltárt és a szószéket, mert NAGYPÉNTEK napján Jézus Krisztus kereszthaláláról emlékezünk meg délelőtt istentiszteleten (10 órai kezdettel) és este 18 órakor PASSIÓOLVASÁS, azaz felolvassuk az oltár előtt Jézus Krisztus urunk szenvedésének történetét.

A feltámasztás ünnepe HÚSVÉT – mint minden esztendőben – az idén is két napos. Ebben az évben azonban HÚSVÉT HÉTFŐJÉN, azaz 2000. április 24-én ünnepeljük településünk 256. évfordulóját.

E napnak külön érdekessége „Hajnal” Óvodánk udvarszentelése! A Bajor Evangélikus Egyház sok millió forintos segítségével épült át az udvara, ezért hazai és külföldi vendégek jelenlétében, ünnepi istentisztelet után történik meg a felszentelés. Ekkor ismét vendégünk D. Dr. Harmati Béla püspök úr, aki a délelőtt 10 órai, templomi istentiszteleten végzi az igehirdetés szolgálatát, majd a helyszínen a felszentelést.

Szent György napi meglepetés Óvodaszentelés húsvét másnapján

Itt a nagy nap, amit úgy vártunk... Nagyobb testvérünk, az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium az utóbbi esztendők során gyakorta érezhette azt, amit most mi: lassan helyére kerül minden és nem csak naponta, de ünnepélyes keretek között is hálát adhatunk Urunknak, hogy mindaddig megsegített bennünket.

Április 24-e jeles dátum az orosháziak életében. Szent György napjára tehető a város megalapítása: évről évre emlékezünk, miként vezette az övéit Isten. Húsvét sokunk számára még ragyogóbb, mint karácsony, mert általa érthetjük meg valóban az Úr Jézus mindenkit egybefoglaló szeretetét. Óvodaszentelésünk tehát ketős ünnepre esik, s reméljük, hogy ez a tavaszi nap sem kerül feledésbe. A közös ünnepre tervezett program nagy vonalakban már elkészült, a tárgyi emlékeken túl sajátos rendezvényt kínálunk a velünk együtt örülni vágyóknak: családoknak, gyülekeztünk tagjainak támogatóinknak egyaránt.

Programtervezet: 10 órakor ünnepi istentisztelet templomunkban D. Dr. Harmati Béla püspök úr szolgálatával. Ennek végeztével átvonulunk a „Hajnal” Óvodába, ahol a szentelés liturgiája következik. (Részvevők és vendégeink lesznek mindazok, akik hozzájárultak, hogy a kicsinyekhez is eljuthasson Krisztus evangéliuma. Így köszönhetjük külföldi és hazai lelkészeket, egyházi vezetőket, szaktanácsadókat, a megújult udvar tervezőjét, kivitelezőit.) Délután családok vetélkedője, szabad játék, ismerkedés az udvarral, kerti „multság”, aminek egyik fénypontja a gyülekezeti ifjúság „dombavató” koncertje.

Készüljünk és örüljünk együtt!

Szeretetvendégség nemzeti ünnepünk alkalmából

1848. március 15-ére emlékezünk iszentisztelet keretében és délutáni szeretetvendégségünkön. Március 19-én kerül erre sor. Délelőtt a 10 órakor kezdődő iszentisztelet keretében diákjaink adják elő műsorukat, melyet e jeles ünnepre készítettek. Ekkor az igehirdetés szolgálatát Kertész Géza budapesti lelkész végzi.

A délután, 15 órakor kezdődő szeretetvendégség keretében pedig megemlékezés lesz, amikor is vendégünk tart előadást a keresztyén hazafiságról, s összeállítást hallunk hazafias versekből. Mindez a millennium jegyében történik.

Itt szomorú szeretettel ajánljuk az Olvasó figyelmébe Tompa Mihály „A Gólyához” című, 1850-ben írott versének néhány részletét:

*Megenyhiült a lég, vídúl a határ,
S te ujra itt vagy, jó gólya-madár!
Az ócska fészket megigazgatod,
Hogy ott kikölthess pelyhes magzatod.*

*Csak vissza, vissza! meg ne csaljanak
Csalárd napsúgár és siró patak;
Csak vissza, vissza! nincs itt kikelet,
Az élet megfagyva van s megdermedett.*

*Repülj, repülj! és délen valahol
A bujdosókkal ha találkozol:
Mondd meg nekik, hogy pusztulunk, veszünk,
Mint oldott kéve, széthull nemzetünk...!*

*Beszéld el, ah ...! hogy... gyalázat reánk!
Nem elég, hogy mint tölgy kivágatánk:
A kidült fában őrlő szű lakik...
A honfi honfira vádaskodik.*

*Testvért testvér, apát fiu elad...
Mégis, ne szóljon erről ajakad,
Nehogy, ki távol sír e nemzetem,
Megútálni is kénytelen legyen!*

Más, fájdalmasan szép hazafias versek is elhangoznak ezen a délutánon. Sajnos, van siratni valónk jelenleg is. Szűkebb és tágabb pátriánktól messze még a szabadság és az igazi demokrácia szelleme.

Millenniumi alkalmaink az Evangélikus Egyházközség keretében 2000–2001 (áttekintő felsorolás)

1. Jeles alkalom március 15-ével kapcsolatban: diákjaink előadása az ünnepet követő vasárnap délelőtt a templomban 10 órakor. Délután pedig gyülekezeti házban vendéglelőadónk: Kertész Géza lelkész.

2. Városi bibliaismereti vetélkedő ugyancsak márciusban: hiszen a 2000. év éppen a keresztyénség miatt, Jézus Krisztus miatt 2000. Ezt a lelkesítést erősítő jelenik meg a híres könyvkiadó, a Paraklétosz, többször is, főleg a nagyobb egyházi és nemzeti ünnepek előtt, az iskolánkban. Nagyszerű, értékes vallásos könyveket lehet vásárolni minden alkalommal.

3. 2000. április 8-án, szombati napon Országos Millenniumi Fórum.

4. 2000. április 24-én a településalapításának ünnepén evangélikus „Hajnal” Óvodánk ünnepe. Délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet, utána óvodaszentelés, szabadtéri koncertsb.

5. Június 18-án, vasárnap este 18 órakor Ella István neves orgonaművész orgonaestje, előadóművészekkel együtt.

6. Júliusban egyházközségi delegáció utazik a finn testvérekhez egy hétre, akik e jeles alkalomból hívtak meg bennünket, több éves tradíciót fenntartva.

7. Keresztyén pedagógusok regionális találkozója 2000. szeptember 30-án. Előadó Dr. Szabó Lajos az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora és Mátrai Mariana, főszerkesztő. Téma természetesen a Millenniumi Szellemiség. 2000 év és 1000 év. A keresztyén etika értékei a társadalom számára.

8. Ősszel gyülekezeti keretek között történelmi sorozat több hónapon keresztül: egyrészt a keresztyénség kialakulásának történeti feldolgozása, másrészt a honfoglalás, államalapítás, vagyis a magyarok találkozása a keresztyénséggel. Továbbá a keresztyénség szerepe a magyar történelemben. Ennek egyik fejezete lesz az egyház

üldözése a XX. században, a szocializmus idején. Ez a sorozat átnyúlik majd a következő évbe (évezredbe) is. A sorozat címe: „*Hitmélyítő történelemórák a millennium jegyében.*”

9. Millenniumi rajzkiállítás a templomunkban 2000. október 23-án, diákjaink alkotásaiból.

10. Kiemelt ünnep lesz 2000 karácsonya, hiszen ez lesz a jeles évforduló csúcs ünnepnapja az egyházak számára.

11. A legnagyobb szabású alkalom: **2001. AUGUSZTUS 18–20. ORSZÁGOS EVANGÉLIKUS TALÁLKOZÓRA KERÜL SOR ITT, OROSHÁZÁN**, több ezer résztvevővel. Ez a befejezés lesz a leglátványosabb, amikor három napon keresztül az evangélikusok az ország minden részéből mintegy megszállják a várost. Az ügy érdekében 2000. május 6-án Gáncs Péter országos missziói lelkész érkezik hozzánk.

Sokan emlékeznek rá, hogy az első országos találkozó 1997-ben Pakson volt, a második 1999-ben Csömörön, és most Orosházára került a sor. Háromnapos alkalom! Egyben ez lesz egyházunk millenniumi évet záró rendezvénye. Lélekben már készülünk kell arra, hogyan helyezhetjük és láthatjuk el vendégeinket. Ez a rendezvény azonban nemcsak az orosházi egyházközség rendezvénye, hanem az országos egyházé, püspökeinké és a rendezőbizottságé. De nekünk, a helyszínt adó egyházközségnek is alaposan ki kell vennünk a részünket ebből az alkalomból.

Ez a három nap színes programokat, tartalmas alkalmakat jelent majd. Lesznek előadások, fórumok, koncertek, beszélgetések, ígéhallgatások. Szerepelnek majd különböző gyülekezeti küldöttségek, kórusok, színi csoportok.

Lelekítő örömmel kell erre az előttünk álló nagy rendezvényre gondolnunk, és mindenki segítségére és összefogására szükségünk lesz. Egyedül Istennek adunk hálát ezért a nagyszerű alkalomért, hogy ide várhatjuk majd az ország minden részéből a mobil evangélikusokat.

Tervünk egy millenniumi jelvény: „M” betűben a kereszt, valahová a toronyra helyezve. „M” = Magyarország és Millennium a kereszt jegyében.

Konfirmandusok

Mint minden esztendőben, idén is több mint harminc fiatal készül a konfirmációra. Szombatonként két csoportban vagyunk együtt, hogy ismerkedjünk a Konfirmációs Káté tartalmával és elmélyítsük a bibliaismeretet. A felkészülés végén konfirmáció vizsgára kerül sor a gyülekezeti presbitérium és képviselő-testület előtt. Természetesen ezen az alkalom is részt vesznek már a szülők, keresztszülők, nagyszülők, rokonok. A konfirmáció istentiszteletre pedig a gyülekezet részvételével kerül sor. Ekkor ünnepeljük az Úr szent vacsoráját. Fialjaink is a szentséghez járulhatnak. Ettől kezdve ők is bármikor élhetnek az Úr Jézus Krisztus szent testével és vérével bűneik bocsánatára és az örök életbe vetett reménytel.

Gyülekezeti alkalmaink

Minden kedden és pénteken reggel 8 órakor reggeli könyörgés az Útmutató alapján.

Minden csütörtökön este 17 órakor istentisztelet, utána közös beszélgetés. Itt csak arra emlékeztetünk szeretettel, hogy a nyári időszámítástól kezdve 18 órakor tartjuk az istentiszteleteket.

Minden pénteken 17 órakor a tizenéves fiatalokat várjuk, és minden szombaton este 19 órakor pedig a korban nagyobb ifjúság alkalmára kerül sor.

Vasárnaponként délelőtt 9 órai kezdettel gyermek-istentisztelet, 10 órakor pedig felnőtt istentisztelet, és minden vasárnap este 17 (nyáron: 18) órai kezdettel istentisztelet a tanácsteremben.